VILNIAUS MIESTO SAVIVALDYBĖS ADMINISTRACIJA

VILNIAUS MIESTO MOKYKLINIO UGDYMO PASLAUGŲ KOKYBĖS IR EFEKTYVUMO DIDINIMO INVESTICIJŲ PROJEKTAS

Vilnius, 2021 m.

TURINYS

Paveikslų ir lentelių sąrašas 4
Pagrindinės sąvokos ir santrumpos 6
Autorinės teisės ir atsakomybės apribojimas 7
Projekto santrauka 8
1. Projekto kontekstas 10
1.1. Paslaugos pasiūla ir paklausa 10
1.2. Teisinė aplinka 21
1.3. Sprendžiamos problemos ir jų atsiradimo priežastys 22
2. Projekto turinys 24
2.1. Projekto tikslas ir uždaviniai 24
2.2. Projekto sąsajos su kitais projektais 24
2.3. Projekto tikslinės grupės ir ribos 24
2.4. Projekto organizacija 25
2.5. Projekto siekiami rezultatai 26
3. Galimybės ir alternatyvos 28
3.1. Esama situacija 28
3.2. Galimos projekto veiklos 29
3.3. Veiklų vertinimo kriterijai 30
3.4. Trumpasis veiklų sąrašas ir projekto įgyvendinimo alternatyvos 32
4. Finansinė analizė 36
4.1. Projekto ataskaitinis laikotarpis 36
4.2. Finansinė diskonto norma 36
4.3. Projekto lėšų srautai 36
4.3.1. Investicijų išlaidos 36
4.3.2. Investicijų likutinė vertė 37
4.3.3. Veiklos pajamos 38
4.3.4. Veiklos išlaidos 38
4.3.5. Finansavimas 40
4.4. Finansiniai rodikliai 40
4.4.1. Investicijų finansiniai rodikliai 40
4.4.2. Išvada dėl finansinio gyvybingumo 40
4.4.3. Kapitalo finansiniai rodikliai 41
4.4.4. Rodiklių palyginimas 41

5. Ekonominė analizė 42
5.1. Rinkos kainų pavertimas į ekonomines 42
5.2. Socialinė diskonto norma 42
5.3. Išorinio poveikio įvertinimas 42
5.3.1. Poveikio komponentai 42
5.3.2. Poveikio mastas 43
5.4. Ekonominiai rodikliai 43
5.5. Optimalios alternatyvos parinkimas 44
6. Jautrumas ir rizikos 45
6.1. Jautrumo analizė 45
6.2. Scenarijų analizė 46
6.3. Kintamųjų tikimybės 46
6.4. Rizikų vertinimas 46
6.4.1. Kintamųjų rizikos įverčiai 46
6.4.2. Rizikos grupės ir rizikų valdymo veiksniai 47
6.4.3. Vertė rizikos grupėse 54
6.5. Rizikos priimtinumas 54
7. Projekto vykdymo planas 56
7.1. Projekto trukmė ir etapai 56
7.2. Projekto vieta 56
7.3. Projekto komanda 56
7.4. Projekto prielaidos ir tęstinumas 57
7.5. Kitos išvados 57
Išvados 58

PAVEIKSLŲ IR LENTELIŲ SĄRAŠAS

Paveikslų sąrašas

1 paveikslas. Lietuvos Respublikos ir Vilniaus m. sav. gyventojų skaičiaus dinamika metų pradžioje 2017-2021 m. (šaltinis: Statistikos departamentas ir Vilniaus miesto savivaldybės administracija) 15

2 paveikslas. Vidutinis mėnesio darbo užmokestis (Bruto) Lietuvoje ir Vilniaus m. savivaldybėje 2016 – 2020 m. (EUR). Šaltinis: Lietuvos statistikos departamentas 16

3 paveikslas. Vidutinis metų bedarbių gyventojų proc. nuo darbingo amžiaus gyventojų skaičiaus Lietuvoje ir Vilniaus apskrityje. 2016 – 2020 m. Šaltinis: Lietuvos statistikos departamentas 17

4 paveikslas. Mokinių skaičiaus dinamika bendrojo ugdymo mokymo įstaigose Vilniaus miesto savivaldybėje 18

Lentelių sąrašas

1 lentelė. Mokinių skaičius savivaldybės bendrojo ugdymo mokyklose pagal klases 2020–2021 mokslo metais 18
2 lentelė. Mokinių skaičiaus optimistinė prognozė 20
3 lentelė. Projekto problemos ir jų priežastys 23
4 lentelė. Mokinių skaičiaus duomenys 5 švietimo įstaigose 2020-2021 m. 24
5 lentelė. Projekto organizacija 25
6 lentelė. Projekto siekiami minimalūs rezultatai 27
7 lentelė. Švietimo įstaigų techniniai duomenys 28
8 lentelė. Nagrinėjamų švietimo įstaigų infrastruktūros išlaikymo ir paslaugos teikimo išlaidų duomenys 28
9 lentelė. Projekto veiklų vertinimas 31
10 lentelė. Projekto investicijos kiekvienai alternatyvai 36
11 lentelė. Investicijų likutinė vertė ir reinvesticijos visų alternatyvų atveju 37
12 lentelė. 5 ugdymo įstaigų išlaidų pokytis per metus (Eur su PVM) 39
13 lentelė. Projekto investicijų finansinės grąžos rodikliai 40
14 lentelė. Projekto finansinės kapitalo grąžos rodikliai 41
15 lentelė. Projekto finansinių rodiklių palyginimas 41
16 lentelė. Projekto alternatyvų EGDV 43
17 lentelė. Projekto alternatyvų EVGN 44
18 lentelė. Projekto alternatyvų ENIS 44
19 lentelė. Projekto kritinio kintamojo lūžio taškas 45
20 lentelė. Scenarijų analizė 46
21 lentelė. Tiesioginių kintamųjų rizikos įverčiai 47
22 lentelė. Rizikų valdymas 48
23 lentelė. Kiekvieno finansinio ir ekonominio rodiklio (įvertinus riziką) vertės 54
24 lentelė. Monte Carlo analizės rezultatai 55

PAGRINDINĖS SĄVOKOS IR SANTRUMPOS

Pagrindinės sąvokos

Metodika	VšĮ Centrinės projektų valdymo agentūros direktoriaus patvirtinta „Investicijų projektų, kuriems siekiama gauti finansavimą iš Europos sąjungos struktūrinės paramos ir/ar valstybės biudžeto lėšų, rengimo metodika“
Projektas	Projektas „Vilniaus miesto mokyklinio ugdymo paslaugų kokybės ir efektyvumo didinimo investicijų projektas“

Pagrindinės santrumpos

DAG	Darbingo amžiaus gyventojų skaičiaus
EGDV	Ekonominė grynoji dabartinė vertė
ENIS	Ekonominis naudos ir išlaidų santykis
ES	Europos Sąjunga
EVGN	Ekonominė vidinė grąžos norma
FDN	Finansinė diskonto norma
FGDV (I)	Investicijų finansinė grynoji dabartinė vertė
FGDV (K)	Kapitalo finansinė grynoji dabartinė vertė
FNIS	Finansinis naudos ir išlaidų santykis
FVGN (I)	Investicijų finansinė vidinė grąžos norma
FVGN (K)	Kapitalo finansinė vidinė grąžos norma
LR	Lietuvos Respublika
SDN	Socialinė diskonto norma
VPSP	Viešojo ir privataus sektorių partnerystė

AUTORINĖS TEISĖS IR ATSAKOMYBĖS APRIBOJIMAS

© Visos teisės saugomos – Vilniaus miesto savivaldybės administracija, 2021. Informacijos, pateikiamos šiame investiciniame projekte, panaudojimas yra leidžiamas su nuoroda į šaltinį.

Šį dokumentą rengusių ekspertų komanda rėmėsi jiems pateikta informacija ir dokumentais, tarpinių rezultatų derinimo metu pasitvirtinta apimtimi. Naudojamos prielaidos yra skirtos vertinti pagal patvirtintą apimtį numatytas užduotis.

PROJEKTO SANTRAUKA

Savivaldybės patrauklumas yra būtinas, siekiant užtikrinti ilgalaikę ir tvarią socialinę bei ekonominę plėtrą. Savivaldybės vienas svarbiausių tikslų – užtikrinti socialinių paslaugų kokybę, bei sudaryti sąlygas tvariai socialinei plėtrai. Viena iš galimų priemonių, siekiant šio tikslo yra švietimo, sporto, laisvalaikio paslaugų prieinamumo didinimas. Projektu siekiama pagerinti mokyklinio ugdymo paslaugų kokybę ir teikimo efektyvumą šiose ugdymo įstaigose:

- Vilniaus Šv. Kristoforo progimnaziją;
- Vilniaus Filaretų pradinę mokyklą;
- Vilniaus Petro Vileišio progimnaziją;
- Vilniaus Barboros Radvilaitės progimnaziją;
- Vilniaus Gerosios Vilties progimnaziją.

Atlikus analizuojamų šveitimo įstaigų tyrimą nustatyta, kad įstaigų būklė neatitinka nustatytų reikalavimų siekiant tinkamai ir kokybiškai teikti švietimo paslaugas. Nagrinėjamose mokyklose mokiniai ugdomi perpildytos klasėse, mokyklų pastatų erdvės neatitinka šiuolaikinių švietimo poreikių, taip pat dėl prastos infrastruktūros būklės lėšos skiriamos pastatams išlaikyti, o ne švietimo paslaugų kokybei gerinti.

Nagrinėjamų ugdymo įstaigų mokyklinio ugdymo paslaugų kokybės ir teikimo efektyvumo gerinimo darbai ir jų poreikis buvo nustatytas remiantis CPVA Metodinėmis rekomendacijomis rengiant ir įgyvendinant bendrojo ugdymo mokyklų funkcinius erdvinius pokyčių planus.

Projekto vykdytojas – Vilniaus miesto savivaldybės administracija.

Pagrindinės problemos:

- Neužtikrinta Vilniaus miesto mokyklinio ugdymo paslaugų kokybė ir teikimo efektyvumas – Nėra tinkamos būklės infrastruktūros kokybiškų švietimo paslaugų teikimui ir atitinkančios šiuolaikinei mokyklai keliamų užduočių.
- Nepakankamas bendrojo ugdymo paslaugų prieinamumas – Didėjančiam mokinių skaičiui Vilniaus mieste nėra sudarytos tinkamos bendrojo ugdymo sąlygos bei neužtikrinta reikiama ugdymo infrastruktūra.

Pasiūlos ir paklausos analizė atskleidė, jog esamos švietimo veikloms skirtos patalpos neatitinka kokybiškų švietimo paslaugų teikimo poreikių.

Projekto tikslas – didinti Vilniaus miesto mokyklinio ugdymo paslaugų kokybę ir teikimo efektyvumą.

Projekto uždavinys – užtikrinti reikiamą infrastruktūrą, įgalinančią padidinti Vilniaus miesto mokyklinio ugdymo paslaugų kokybę ir teikimo efektyvumą.

Projekto siekiami rezultatai:

- Pagerinti mokyklinio ugdymo paslaugų kokybę ir teikimo efektyvumą Vilniaus Šv. Kristoforo progimnazijoje, Vilniaus Filaretų pradinėje mokykloje, Vilniaus Petro Vileišio progimnazijoje, Vilniaus Barboros Radvilaitės progimnazijoje ir Vilniaus Gerosios Vilties progimnazijoje sukuriant ir užrikrinant interaktyvų integralų, kontekstualų ir personalizuotą ugdymą, erdves saviraiškai, kūrybai, praktikai ir kitai aktyviai veiklai bei erdves judėti, ilsėtis ir veikti, ugdymosi aplinką, kur mokiniai būna, mokosi, bendrauja ir kur nuolat kuriasi tarpusavio

santykiai. Užtikrinti visos dienos mokyklą, visavertį mokyklos bendruomenės narių bendradarbiavimą bei specialiųjų ugdymo poreikių tenkinimą.

- Sudarytos bendrojo ugdymo sąlygos bei užtikrinta reikiama ugdymo infrastruktūra ne mažiau nei 740 vietų naujai priimamiems mokiniams.

Identifikuota Projekto **tikslinė grupė –** nagrinėjamų Vilniaus m. švietimo įstaigų mokiniai;

Projekto ataskaitinis laikotarpis – 15 metų.

Projekto analizės metu buvo vertintos dvi Projekto įgyvendinimo techninės alternatyvos:

- **I Alternatyva – „Rekonstrukcija“** t.y. Pagerinti mokyklinio ugdymo paslaugų kokybę ir teikimo efektyvumą Vilniaus Šv. Kristoforo progimnazijoje, Vilniaus Filaretų pradinėje mokykloje, Vilniaus Petro Vileišio progimnazijoje, Vilniaus Barboros Radvilaitės progimnazijoje ir Vilniaus Gerosios Vilties progimnazijoje sukuriant ir užrikrinant interaktyvų integralų, kontekstualų ir personalizuotą ugdymą, erdves saviraiškai, kūrybai, praktikai ir kitai aktyviai veiklai bei erdves judėti, ilsėtis ir veikti, ugdymosi aplinką, kur mokiniai būna, mokosi, bendrauja ir kur nuolat kuriasi tarpusavio santykiai bei užtikrinti visos dienos mokyklą, visavertį mokyklos bendruomenės narių bendradarbiavimą bei specialiųjų poreikių tenkinimą, atliekant esamų mokymo įstaigų pastatų rekonstrukciją. **Pastatų energetinio naudingumo klasė bus ne mažesnė nei „A+“**.
- **II Alternatyva – „Nauja statyba“** t.y. Pagerinti mokyklinio ugdymo paslaugų kokybę ir teikimo efektyvumą Vilniaus Šv. Kristoforo progimnazijoje, Vilniaus Filaretų pradinėje mokykloje, Vilniaus Petro Vileišio progimnazijoje, Vilniaus Barboros Radvilaitės progimnazijoje ir Vilniaus Gerosios Vilties progimnazijoje sukuriant ir užrikrinant interaktyvų integralų, kontekstualų ir personalizuotą ugdymą, erdves saviraiškai, kūrybai, praktikai ir kitai aktyviai veiklai bei erdves judėti, ilsėtis ir veikti, ugdymosi aplinką, kur mokiniai būna, mokosi, bendrauja ir kur nuolat kuriasi tarpusavio santykiai bei užtikrinti visos dienos mokyklą, visavertį mokyklos bendruomenės narių bendradarbiavimą bei specialiųjų poreikių tenkinimą, atliekant esamų mokymo įstaigų pastatų griovimą ir naujų mokymo įstaigų pastatų statybą. **Pastatų energetinio naudingumo klasė bus ne mažesnė nei „A++“**.

Projekto investicijos – tai visos Projekto veikloms įgyvendinti reikalingos išlaidos, kurias planuojama patirti sukuriant apibrėžtus Projekto rezultatus, šios investicijos yra patiriamos abiejų alternatyvų metu. Alternatyvoms įgyvendinti yra reikalinga:

- I alternatyvos atveju – 65 250 404,53 Eur.
- II alternatyvos atveju – 67 063 002,75 Eur.

Investicijų likutinė vertė pasibaigus ataskaitiniam laikotarpiui:

- I alternatyvos atveju – 37 116 150,76 Eur.
- II alternatyvos atveju – 37 470 077,36 Eur.

1. PROJEKTO KONTEKSTAS

1.1. Paslaugos pasiūla ir paklausa

Savivaldybės patrauklumas yra būtinas, siekiant užtikrinti ilgalaikę ir tvarią socialinę bei ekonominę plėtrą. Savivaldybės vienas svarbiausių tikslų – užtikrinti švietimo paslaugų kokybę, bei sudaryti sąlygas tvariai socialinei plėtrai. Viena iš galimų priemonių siekiant šio tikslo yra sudaryti palankias sąlygas švietimo paslaugų kokybės prieinamumo gerinimui.

Vilniaus miesto mokyklinio ugdymo paslaugų kokybės ir efektyvumo didinimo investicijų projektas (toliau – Investicijų projektas) rengiamas, siekiant rasti efektyviausius problemos sprendinius ir pamatuoti jų naudą. Investicijų projekte bus atliakama detali techninė, finansinė, ekonomiėę ir teisinė švietimo paslaugų kokybės gerinimo analizė Vilniaus mieste. Vilniaus miesto savivaldybės administracijos Švietimo aplinkos skyrius atlikdamas ugdymo paslaugų kokybės vertinimą Vilniaus miesto švietimo įstaigose nustatė, kad tikslingiausia pagerinti mokyklinio ugdymo paslaugų kokybę ir teikimo efektyvumą šiose ugdymo įstaigose:

- Vilniaus Šv. Kristoforo progimnazijoje;
- Vilniaus Filaretų pradinėje mokykloje;
- Vilniaus Petro Vileišio progimnazijoje;
- Vilniaus Barboros Radvilaitės progimnazijoje;
- Vilniaus Gerosios Vilties progimnazijoje.

Paslaugų pasiūlos ir paklausos analizė

2021 m. Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministerijos duomenimis Vilniaus miesto savavivadybės teritorijoje veikia 162 bendrojo udymo, 240 ikimokyklinio ugdymo ir 132 neformaliojo ugdymo įstaigos.

Vilniaus miesto savivaldybės administracijos pavaldumo ugdymo įstaigoms yra priskiriamos 30 neformaliojo vaikų švietimo įstaigų, 125 ikimokyklinio ugdymo įstaigos ir 117 bendrojo ugdymo mokyklų bei viena švietimo pagalbos įstaiga.

Ikimokyklinio ugdymo mokyklų grupei yra priskiriami lopšeliai – darželiai ir vaikų darželiai, bendrojo ugdymo mokyklų grupei – priskiriamos gimnazijos, pagrindinės mokyklos, progimnazijos ir pradinės mokyklos.

2020 – 2021 mokslo metais iš 48 Savivaldybės pavaldumo gimnazijų: 22 gimnazijos yra priskiriamos gimnazijos tipo gimnazijoms, 17 – gimnazijoms visų amžiaus tarpsnių vaikams, 2 – gimnazijos tipo inžinerinio ugdymo mokykloms, 1 gimnazijos tipo sporto gimnazijoms, 3 – gimnazijoms suaugusiesiems asmenims, 1 tardymo izoliatoriaus ir pataisos įstaigos suaugusiųjų gimnazijoms, 2 – gimnazijoms, ligoninėje besigydantiems asmenims.

Lietuvoje švietimo srityje ugdymas apibūdinamas kaip interaktyvus, integralus, personalizuotas, kontekstualus. Interaktyvumas grindžiamas dialogo kultūra, skatinantis mokinius bendradarbiauti, spręsti problemas, mokytis vieniems iš kitų, dalytis patirtimi, diskutuoti, veikti realiose ir virtualiose komandose. Integralumas nurodo, kad ugdantis turi būti sukuriamas bendras pasaulio vaizdas, požiūrių bei vertybių visuma, ir besimokantysis

tyrinėja realaus ir virtualaus pasaulio objektus bei reiškinius, sprendžia gyvenimiškas problemas, kuria ir įgyvendina idėjas.

Personalizuotas ugdymas skatina autentišką, patirtinį, savivaldį mokinių mokymąsi, kai mokiniai patys kuria savo žinojimą, remdamiesi jau turima patirtimi, įgydami ir reflektuodami naujas patirtis. Kontekstualiam ugdymui svarbu apjungti mokymąsi ir mokinio dalyvavimą Mokyklos, šeimos ir bendruomenės gyvenime.[1]

Šiuolaikinis ugdymas nuo žinių teikimo, instruktavimo vis labiau perauga į kompetencijų ugdymą. Įgūdžių įgijimas yra procesas, kai kognityvinės veiklos, besimokančiųjų emocijos ir skirtingos situacijos yra susiejamos labai įvairiais būdais. Įgūdžių įgijimo procesas tampa ypač efektyviu, kai mokymosi procesas yra aktyvus, orientuotas į rezultatą ir leidžia mokytis skirtingai (įvairiais būdais ir greičiais), kai besimokantieji įgyja motyvacijos ir gebėjimų patys spręsti problemas, o ne taikyti jau išbandytus, paruoštus sprendimus. Integruoto mokymo procesai tampa vis aktualesnis, nes mokymosi tikslą lemia ne atskiri dalykai, o problemų sprendimas (probleminis, projektinis mokymas). Neišvengiamai dalykinės žinios yra būtinos, bet jos turi būti sklandžiai įtrauktos į mokiniams suprantamą kontekstą. Mokymosi orientavimąsi į kompetencijas ir ugdymo integralumą paremia nuostata apie „horizontalų ryšį“ tarp žinių ir dalykų sričių, sąsajas su bendruomene ir platesniu pasauliu[2].

Platus mokymosi metodų ir mokymo koncepcijų asortimentas bei didėjanti savarankiško (savivaldžio) mokymosi svarba reikalauja erdvių, leidžiančių nesudėtingai keisti mokymą į mokymąsi, vykdyti individualų darbą, grupinį darbą ir įvairų mokymosi rezultatų pateikimą. Tai keičia ankstesnius pagrindinius mokyklos pastato elementus (klasę, kabinetą ir specialistų kambarį) dydžio, struktūros (sandaros) ir įrangos, taip pat kitų mokyklos funkcinių erdvių organizavimo, paskirstymo ir įrangos atžvilgiu. Dėl šių pokyčių formuojasi iš esmės nauja mokymosi kultūra.

Atsižvelgiant į šiuolaikinei mokyklai iškeltus naujus uždavinius – ugdymo integralumą, interaktyumą, kontekstualumą, mokymo(si) būdų įvairovę, ugdymo įtraukumą, prieinamumą ir bendruomeniškumą, visos dienos mokyklos nuostatas ir edukacinio kraštovaizdžio siekį, suformuotos rekomenduotinos Švietimo įstaigos Pokyčio plano 12 gairės (kryptys), nurodančios pagrindines sritis / kryptis / erdves, kuriose pokyčiai turi įvykti[3]:

1. Bendruomenės apjungimo erdvių sukūrimas. Daugumos esamų mokyklų pastatų yra korpusiniai ir vyrauja koridorinė sistema skirta tranzitui. Pasirinkus bendruomenės apjungimo kryptį, mokykloje sukuriama centro erdvė – mokyklos šerdis, kurioje gali susitikti visa mokyklos bendruomenė. Tai multifunckinė erdvė, kuri gali turėti tiesioginį susisiekimą su Švietimo įstaigos administracija, yra netoli pagrindinio įėjimo į mokyklą. Tokia erdvė gali apjungti bibliotekos, skaityklos, valgyklos ir / ar praplėsti aulos erdves. Ši erdvė

[1] Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2008 m. rugpjūčio 26 d. įsakymas Nr. ISAK -2433 „Dėl pradinio ir pagrindinio ugdymo bendrųjų programų patvirtinimo“; Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2015 m. gruodžio 21 d. įsakymu Nr. V-1309 „Dėl pradinio, pagrindinio ir vidurinio ugdymo programų aprašo patvirtinimo“ patvirtintas Pradinio, pagrindinio ir vidurinio ugdymo programų aprašas;

[2] OECD (2013) Innovative learning environments, Educational research and innovation, OECD publishing, DOI;

[3] CPVA (2021) Metodinės rekomendacijos rengiant ir įgyvendinant bendrojo ugdymo mokyklų funkcinius erdvinius pokyčių planus;

gali būti naudojama įvairiems renginiams ir turi būti užtikrintas jos pasiekiamumas po pamokų. Taip pat erdvėje gali atsirasti transformuojamų elementų, baldų, kad ne renginių metu ją galima būtų pritaikyti darbui grupėse, mokymuisi seminarinio tipo užsiėmimuose ar individualiam darbui, bendram poilsiui.

2. Individualaus savarankiško darbo erdvių sukūrimas. Tradicinėje mokykloje mokinio darbo vieta yra suprantama, kaip vieta klasėje mokykliniame suole. Ugdymas tampa vis labiau personalizuotas, todėl kyla būtinybė mokykloje numatyti erdves, kur mokinys galėtų mokytis savarankiškai, individualiai atlikti jam numatytas užduotis, ar tiesiog pasirengti būsimai pamokai ar kitokiai veiklai. Ši pokyčio kryptis yra tiesiogiai susijusi su mokymosi būdų įvairove ir tam tinkamų skirtingų erdvių mokykloje poreikiu siekiant užtikrinti, kad mokiniai galėtų dirbti grupėmis arba individualiai, vykdyti projektinę ar praktinę veiklą.
3. Mažų grupių savarankiško darbo ar konsultavimo erdvių sukūrimas. Nedidelių grupių (apie 5 mokinių) mokymuisi gali būti išnaudojamos prie klasių esančios bendro naudojimo erdvės (holai, platūs koridoriai) arba tradicinėse klasės erdvėse, pasitelkiant mobilius baldus, transformuojamus aplinkos elementus (atitvaras, lentynas, lentas ir pan.). Mažų grupių mokymosi ir konsultavimo erdvės, kurios užima apie 15-20 kv. m. plotą, turi būti iš dalies vizualiai ir akustiškai atribotos fragmentiškomis atitvaromis, baldais, minkštais paviršiais ir pan. bei aprūpintos reikalinga įranga (pvz.: rašymo lentos, multimedija, wifi ir kt.).
4. Seminarinio pobūdžio mokymo(si) erdvių sukūrimas. Pasirinkus seminarinio pobūdžio mokymosi erdvių sukūrimo kryptį, mokykloje sukuriamos skirtingo dydžio grupių, kurios apimtų 8-15 mokinių ir mokytojo instruktavimo, konsultavimo, diskusijų ir prezentavimo erdvės. Tokios erdvės gali būti formuojamos skaidant tradicinę klasę ar ją įrengiant atskirai, arba seminarinio pobūdio mokymuisi gali būti naudojamos bendrosios mokyklos erdvės – holai, bibliotekos, skaityklos, aulos ir pan. Erdvėje turi būti stacionarūs arba mobilūs baldai, multimedija, mokomosios lentos bei kitos mokymuisi reikalingos priemonės. Seminarinio pobūdžio mokymui(si) erdvės yra suprantamos, kaip mokinių ir mokytojo darbo vietos ir turi būti pritaikytos instruktavimui, bendram mokymuisi, konsultavimui, diskusijoms, aptarimams ir rezultatų pristatymams.
5. Erdvių transformavimas. Pasirenkant šią krypotį, Mokykloje siekiama užtikrintiamas Siekiant, kad mokymo(si) aplinka atitinktų nuolat kintančių ugdymo metodų poreikius, o taip pat būtų tinkama įvarioms neformalaus ugdymo pobūdžio veikloms, pasirenkant transformuojamų erdvių sukūrimo kryptį, Mokykloje įrengiamos erdvės taip, kad jas būtų lengva ir patogu transformuoti. Siekiant mokytojams sukurti galimybes pamokos metu derinti individualaus, grupinio, seminarinio ir kitokius darbo būdus, tikslinga mokymo klases (erdves) aprūpinti lengvai pakeliamais tarpusavyje jungliais baldais. Stalai ir kėdės turi būti ergonomiški, pritaikyti individualiam darbui,

geometrinių formų, kad juos galima būtų sudėti į didesnį grupiniam darbui tinkantį stalą, atitikti mokinių poreikius pagal amžių bei lengvi, kad mokiniai patys juos galėtų perkelti ar išnešti į kitą erdvę.

6. Mokymosi erdvių klasterių sukūrimas. Ši pokyčių kryptis susijusi su artimų funkcijų mokyklos kabinetų / erdvių sugretinimu ir jų įrangos, įrankų bei medžiagų dalijimosi galimybių sukūrimu. Klasteriais siekiama kiek galima efektyviau išnaudoti mokyklos erdves, kad galima būtų, esant poreikiui, pereiti nuo individualaus mokykmos prie mažų grupių ar didelės grupės mokymosi / veiklos. Klasteriai gali būti formuojami dviem modeliais: atskyrimo arba integravimo.
7. Mokyklos tapatumas, estetizavimas. Ši pokyčių kryptis yra susijusi su mokyklos, kaip unikalios besimokančios bendruomenės tapatumu ir jos išraiška fizinėje aplinkoje. Kiekviena mokykla yra autentiška su savo vertybėmis, nuostatomis, siekiais ir su tuo susijusiomis veiklomis. Nors ugdymas Mokykloje vykdomas pagal nustatytas ugdymo programas, tačiau visuomet išlieka galimybė kiekvienai mokyklai suformuoti savitą kultūrą, bendruomenės tapatumą, kurie išreiškiami reprezentuojant Mokyklos aplinkoje, fizinėje erdvėje.
8. Komunikacijos ir informacijos centro sukūrimas (apima biblioteką, skaityklą ir kitas erdves). Siekiant didinti mokymosi ir bendravimo vietų įvairovę bei visų erdvių optimalų valdymą, rekomenduojama aplink biblioteką ir skaityklą įrengti gimininggų erdvių klasterius ir tokiu būdu formuoti mokyklos komunikacijos ir informacijos centrą. Tokį centrą gali sudaryti biblioteka (saugyklos), skaitykla (individualios darbo vietos mokiniams ir mokytojams), internetinė skaitykla (kompiuterizuotos darbo vietos), spausdinimo centras (kopijavimo, skaitmenizavimo ir spausdinimo įrangos vieta).
9. Mokyklos pasiekiamumas po pamokų. Dauguma mokyklos vidaus ir lauko erdvių gali būti naudojamos ne tik formaliam, bet ir neformaliam ugdymui bei Teritorinės bendruomenės. Todėl labai svarbu iš anksto nustatyti kokia apimti ir kokiu laiku konkrečios mokyklos erdvės gali būti naudojamos neformaliam ugdymui bei Teritorinės bendruomens poreikiams. Pavyzdžiui, po pamokų dalis mokyklos erdvių izoliuojamos taip, kad lankytojai galėtų patekti tik į jiems aktualias Mokyklos erdves.
10. Lauko ir vidaus erdvių integracija. Visai mokyklos teritorijai, t.y. tiek vidaus erdvėms, tiek ir lauko yra taimoki įvairūs naudjimo scenarijai ir atitinkami reikalavimai. Mokyklos lauko erdvės gali būti naudojamos aktyviam poilsiui ir sportui, žaidimams, ramiam poilsiui, bendravimui, prieigai, privažiavimui ir pateikimui bei įvairaus pobūdžio mokymuisi.
11. Mokyklos universalusis dizainas. Siekiant, kad ugdymas būtų pritaikytas kiekvienam, turi būti užtikrinta, kad Mokyklos vidaus ir lauko aplinka būtų tinkama kiekvienam, nepaisant skirtingų poreikių ar negalią (turintys fizinių, psichikos, intelekto ar jutimo sutrikimų), t.y. Mokyklos aplinka turi tenkinyti Mokyklos bendruomenės bei Teritorijos bendruomenės poreikius. Mokyklos aplinka turi atitikti pagrindinius universalaus dizaino principus: lygios

galimybės visiems, pritaikymas pagal individualius poreikius, tinkami erdvių dydžiai visiems, lengvai suprantama ir skirtingais būdais komunikuojama informacija, naudojimas turi reikalauti minimalių fizinių pastangų, laikomasi tolerancijos klaidai principo.

12. Mokyklos edukacinis kraštovaizdis. Ši pokyčių kryptis yra pagrįsta labiau individualizuoto ir savarankiško mokymosi koncepcija, kur mokiniai ir mokytojai gali pasirinkti skirtingas mokymosi erdves, o prieigos ir poilsio zonos yra neatsiejama mokymosi aplinkos dalis. Edukacinis kraštovaizdis apibudina mokyklą (pastatą ir visą teritoriją) kaip integralų miesto bendruomenės elementą, kai mokykla bendradarbiauja su kitomis institucijomis ir yra kaip teritorinės bendruomenės centras.

Šios nurodytos gairės (kryptys) sudaro galimybes Viešajam subjektui ir Švietimo įstaigai pasirinkti savo kelią link XXI amžiaus mokyklos reikalavimus atitinkančios ugdymosi aplinkos sukūrimo bei pasirinkti šiuolaikinei Mokyklos fizinei aplinkai būdingas erdvines savybes – daugiafunkciškumą, erdvių įvairovę, lankstumą, skaidrumą, natūralumą, stimuliavimą ir individualumą. Pokyčių planų rengimo ir įgyvendinamo etapai, subjektų ratas ir kt. informacija detaliai aprašyta CPVA patvirtintose Metodinėse rekomendacijose rengiant ir įgyvendinant bendrojo ugdymo mokyklų funkcinius erdvinius pokyčių planus.

Pasiūlą ir paklausą lemiantys veiksniai: demografinė situacija ir socialiniai – ekonominiai veiksniai

Lietuvos statistikos departamento duomenimis Vilniaus miesto savivaldybėje 2021 m. sausio 1 d. duomenimis gyventojų skaičius sudarė 569 902 gyventojus. Vilniaus miestas yra didžiausias Lietuvos miestas, kuriame natūrali gyventojų kaita yra teigiama ir didėja gyventojų skaičius.

Lietuvos Respublikos ir Vilniaus m. gyventojų demografiniai pokyčiai yra pateikti 3 paveiksle. Iš šio paveikslo galima pastebėti, jog sostinėje kasmet nuo 2017 m. gyventojų skaičius pasižymi nesparčiu augimu (vid.1,11 proc.). Didėjantis gyventojų skaičius taip pat sąlygoja ir mokyklinio amžiaus vaikų skaičiaus didėjimą bei didėjantį bendrojo ugdymo infrastruktūros poreikį.

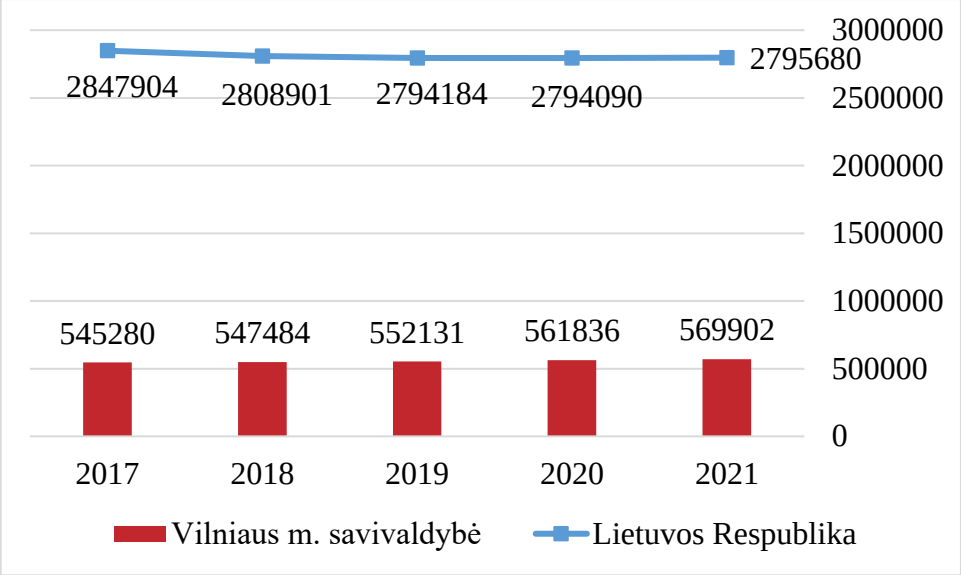

1 paveikslas. Lietuvos Respublikos ir Vilniaus m. sav. gyventojų skaičiaus dinamika metų pradžioje 2017-2021 m. (šaltinis: Statistikos departamentas ir Vilniaus miesto savivaldybės administracija)

Remiantis statistikos departamento duomenimis Vieno namų ūkio disponuojamosios pajamos 2019 m. sudarė vidutiniškai 1 160 Eur per mėnesį, o disponuojamosios pajamos vienam namų ūkio nariui – 536 Eur per mėnesį. Disponuojamosios pajamos, palyginti su 2018 m., padidėjo 9,1 proc. Didžiuosiuose miestuose vieno namų ūkio disponuojamosios pajamos buvo 41,4 proc. didesnės nei kituose miestuose ir 38,5 proc. didesnės nei kaime. Norint palyginti skirtingo dydžio ir sudėties namų ūkių pajamas, skaičiuojamos ekvivalentinės disponuojamosios pajamos, kurios 2019 m. sudarė 779 Eur per mėnesį. Didžiausios ekvivalentinės disponuojamosios pajamos buvo namų ūkiuose, kuriuos sudarė du suaugę jaunesni nei 65 metų amžiaus asmenys (972 Eur) ir trys ar daugiau suaugusių asmenų be vaikų (936 Eur), o mažiausios – vieno suaugusio asmens su vaikais ir vieno asmens namų ūkiuose (atitinkamai – 517 ir 568 Eur).

2019 m. 56 proc. namų ūkių pagrindinis pajamų šaltinis buvo samdomojo darbo pajamos. Šių namų ūkių ekvivalentinės disponuojamosios pajamos 10 proc. viršijo vidutines pajamas. Senatvės pensiją kaip pagrindinį pajamų šaltinį nurodė 28 proc. namų ūkių, jų pajamos sąlyginiam asmeniui sudarė 58 proc. vidutinių pajamų. Iš kitų socialinių išmokų gyveno 8 proc. namų ūkių, jų pajamos sąlyginiam asmeniui sudarė 42 proc. vidutinių pajamų.

Minimalaus darbo užmokesčio kilimas yra vienas iš postūmių namų ūkių perkamajai galiai didėti. Tvirtesnės pajamų garantijos ir darbo vietų saugumas leistų namų ūkiams koreguoti savo vartojimo ir taupymo proporcijas, drąsiau tenkinti savo šiandieninius poreikius. Vidutinio darbo užmokesčio kilimas taip pat yra svarbus veiksnys skatinantis vartojimo augimą.

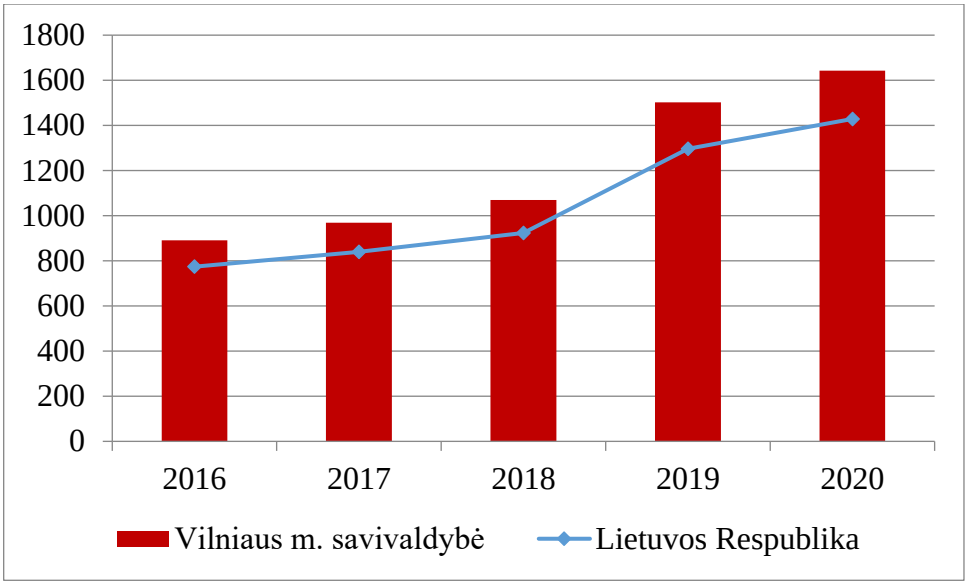

2 paveikslas. Vidutinis mėnesio darbo užmokestis (Bruto) Lietuvoje ir Vilniaus m. savivaldybėje 2016 – 2020 m. (EUR). Šaltinis: Lietuvos statistikos departamentas

Atsižvelgiant į pateiktą informaciją galima teigti, kad namų ūkių pajamos nėra pakankamos, kad galėtų vaikai lankyti vien tik privačias mokyklas, kuriose yra aukštesnė ugdymo paslaugų kokybė, todėl būtina užtikrinti ir plėtoti valstybinių mokyklų tinklą ir jų mokyklinio ugdymo paslaugų kokybės ir teikimo efektyvumą.

Lietuvos statistikos departamento duomenimis 2020 m. nedarbo lygis Lietuvoje sudarė 8,5 proc. Palyginus su 2019 m. laikotarpio duomenimis (6,3 proc.), padidėjo 2,2 procentinio punkto.

Vyrų nedarbo lygis buvo 9,3 proc., moterų – 7,7 proc. Jaunimo (15–24 metų amžiaus) nedarbo lygis 2020 m. sudarė 19,6 proc. ir per metus padidėjo 7,7 procentinio punkto.

Lietuvos statistikos departamento duomenys rodo, kad nuo 2016 m. vidutinis metinis bedarbių proc. nuo darbingo amžiaus gyventojų skaičiaus (toliau – DAG) nuosekliai mažėjo iki 2017 m. tiek Lietuvoje, tiek ir Vilniaus apskrityje. 2018 m. rodiklis pakilo iki 7,6 proc. Vilniaus apskrityje ir iki 8,5 proc. Lietuvoje. 2019 m. vidutinis metinis bedarbių proc. nuo DAG Lietuvoje sumažėjo iki 8,4 proc., o Vilniaus apskrityje išliko nepakitęs, tačiau 2020 m. vidutinis metinis bedarbių proc. nuo DAG tiek Lietuvoje tiek Vilniaus apskrityje ženkliai išaugo, atitinkamai iki 12,6 proc., ir 11,5 proc. Tam didelės įtakos turėjo 2020 m. prasidėjusi Covid -19 pandemija.

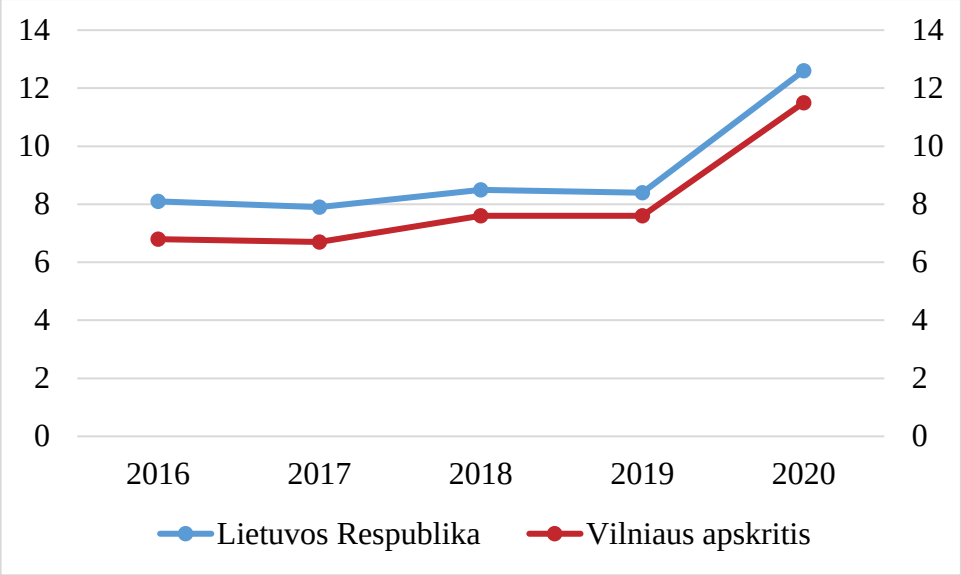

3 paveikslas. Vidutinis metų bedarbių gyventojų proc. nuo darbingo amžiaus gyventojų skaičiaus Lietuvoje ir Vilniaus apskrityje. 2016 – 2020 m. Šaltinis: Lietuvos statistikos departamentas

Gyventojų skaičiaus augimas pastaruosius metus ir darbinio amžiaus žmonių grupės segmento minimalūs pokyčiai analizuojamu laikotarpiu leidžia daryti prielaidą, net ir vykstant natūraliai gyventojų kaitai, darbingo amžiaus segmento mažėjimui, jog gyventojų skaičius tiek Vilniaus apskrityje, tiek Vilniaus mieste per artimiausią laikotarpį augs. Atsižvelgiant į tai galima daryti išvadą, kad didėjantis gyventojų skaičius taip pat sąlygoja ir mokyklinio amžiaus vaikų skaičiaus didėjimą bei didėjantį bendrojo ugdymo infrastruktūros poreikį.

Taip pat remiantis Vilniaus teritorinės ligonių kasos duomenimis Vilniuje 2019 metais gimė 10 340 naujagimių, t.y. 37 proc. visų šalies naujagimių ir palyginti su 2018 metų gimimais, sostinėje ir toliau gimsta kas ketvirtas Lietuvos vaikas. Teigiamas natūralios kaitos rodiklis nusako ir teigiamą tendenciją mokyklinio ugdymo paslaugų kokybės ir prieinamumo gerinimo naudos ir poreikio vertinime.

Mokyklinio amžiaus gyventojų skaičiaus augimas

Remiantis Lietuvos statistikos departamento teikiamais statistikos duomenimis Vilniaus m. savivaldybėje bendrojo ugdymo mokyklų mokinių skaičius 2020-2021 mokslo metais sudarė 73 886 mokinius (pažymėtina, kad 2021-2022 mokslo metų duomenys šiuo metu nėra skelbiami). Palyginus su mokinių skaičiumi 2016-2017 mokslo metais, mokinių skaičius padidėjo 11,48 proc. (žr. pav. žemiau).

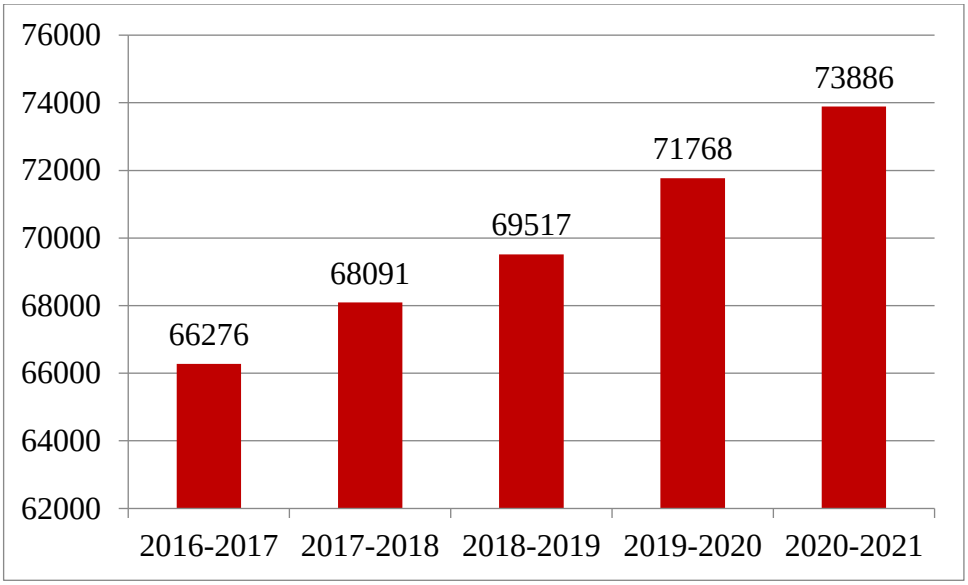

4 paveikslas. Mokinių skaičiaus dinamika bendrojo ugdymo mokymo įstaigose Vilniaus miesto savivaldybėje

Mokinių skaičius Savivaldybės bendrojo ugdymo mokyklose

Remiantis Vilniaus miesto savivaldybės administracijos duomenimis 2020-2021 mokslo metais Savivaldybės pavaldumo bendrojo ugdymo įstaigose yra ugdomi (mokomi) 66203 mokiniai, o bendras klasių komplektų skaičius sudaro 2866 vnt. Tai 2455 mokiniais ir 87 klasių komplektais daugiau, palyginus su praėjusiais mokslo metais. Taip pat 2020–2021 mokslo metais Savivaldybės bendrojo ugdymo mokyklose ugdomi 1356 priešmokyklinukai ir 11 ikimokyklinukų.

1 lentelė. Mokinių skaičius savivaldybės bendrojo ugdymo mokyklose pagal klases 2020–2021 mokslo metais

Klasė (grupė)		2020-2021
		Mokinių skaičius
Priešmokyklinė grupė	priešmokyklinė	1 356
	ikimokyklinė	11
1-10 klasės	1	5 867
	2	6 192
	3	6 026
	4	6 441
	5	6 344
	6	5 853
	7	5 157
	8	4 990
	9	494
	10	402
gimnazijos klasės	I	4 421
	II	4 173

	III	4 254
	IV	4 130
Specialioji (socialinių įgūdžių ugdymo) klasė	**socialinių įgūdžių ugdymo klasė I mokymo metai**	37
	socialinių įgūdžių ugdymo II mokymo metai	26
	socialinių įgūdžių ugdymo III mokymo metai	29
Iš viso		66 203

Šaltinis:Vilniaus miesto savivaldybės administracija ir Švietimo valdymo informacinė sistema

Pagal Lietuvos Respublikos švietimo įstatymą mokytis pagal pradinio ugdymo programą pradedama, kai tais kalendoriniais metais vaikui sukanka 7 metai. Tėvų (įtėvių ar globėjų) prašymu, vadovaujantis švietimo ir mokslo ministro patvirtintu Vaiko brandumo mokytis pagal priešmokyklinio ir pradinio ugdymo programas įvertinimo tvarkos aprašu, pradinis ugdymas gali būti pradedamas teikti vienais metais anksčiau.

Vaikas iki 16 metų negali nutraukti mokymosi pagal privalomojo švietimo programas. Mokykla, dėl objektyvių priežasčių negalinti užtikrinti mokiniui, kuris mokosi pagal privalomojo švietimo programas, psichologinės, specialiosios pedagoginės, specialiosios ar socialinės pedagoginės pagalbos, suderinusi su jo tėvais (įtėviais ar globėjais, rūpintojais), pedagogine, psichologine bei vaiko teisių apsaugos tarnyba, siūlo jam mokytis kitoje mokykloje. Mokinys Lietuvos Respublikos vaiko minimalios ir vidutinės priežiūros įstatymo (toliau – Vaiko minimalios ir vidutinės priežiūros įstatymas) nustatytais pagrindais ir tvarka gali būti perkeltas į kitą mokyklą arba jam gali būti skirta kita minimalios ar vidutinės priežiūros priemonė.

Pagal Lietuvos Respublikos švietimo įstatymo nuostatas, bendrojo ugdymo mokyklų tinklo formavimui yra svarbus ne vien bendras vaikų (mokinių) skaičius, yra aktualūs ir kiti mokinių skaičiaus kiekybiniai rodikliai, kaip pvz. vaikų (mokinių) santykis pagal amžiaus grupes.

Paklausos prognozė

Mokinių skaičiaus kitimo tendencijos, numatytos dar Vilniaus miesto savivaldybės bendrojo ugdymo mokyklų tinklo pertvarkos 2005–2010 metų, 2012–2015 metų, o taip pat 2016–2020 metų bendruosiuose planuose, iš esmės pasitvirtino. Įvertinus Vilniaus miesto savivaldybės administracijos statistinius duomenis, realiai mokinių skaičiaus padidėjimas buvo nuo 2016–2017 mokslo metų bei matydami mokinių skaičių 2020–2021, tikėtina, kad 2021–2022 mokslo metais Savivaldybės mokyklose mokysis per 69 tūkstančius mokinių, 2025–2026 mokslo metais apie 77,8 tūkst. mokinių, t. y daugiau nei 10 tūkst. mokinių nei mokosi šiais mokslo metais, jeigu į pirmąsias klases atvyks visi nulinio amžiaus (iki vienų

metų) vaikai. Svarbu ir tai, kad ateityje Savivaldybės mokyklose mokinių skaičius laipsniškai didės visose ugdymo pakopose pagal pradinio, pagrindinio ir vidurinio ugdymo programas.

Atsižvelgiant į numatomą mokinių skaičiaus didėjimą Vilniaus miesto savivaldybė planuoja švietimo įstaigų plėtrą taip, kad visiems vilniečiams būtų patogu pasiekti gerą mokyklą arčiau savo gyvenamosios vietos ir kad būtų užtikrintos sąlygos kokybiškam ugdymui.

Vilniaus miesto savivaldybė iki 2025 m. planuoja įgyvendinti šiuos naujų švietimo įstaigų projektus:

- Mokykla-darželis Tarandėje (300 pradinukų ir 200 darželinukų);
- Progimnazija Bajoruose (700 vaikų);
- Gimnazija Verkių seniūnijoje (800 vaikų);
- Darželis/pradinė mokykla Pavilnionių g. 25 (300 pradinukų ir 200 darželinukų);
- Gimnazija Tolminkiemio g. (1000 vaikų);
- „Šnipiškių“ pradinė mokykla (LVJC);
- Pradinė mokykla Pilaitėje (400 vaikų);
- Pradinė mokykla Kalnėnuose;
- Progimnazija Pavilnyje (Signatarų) (800 vaikų).

2 lentelė. Mokinių skaičiaus optimistinė prognozė

Klasė	Mokinių skaičius mokslo metais						
	2019–2020	2020–2021	2021–2022	2022–2023	2023–2024	2024–2025	2025–2026
1	6265	6737	6991	7179	6817	6905	6915
2	6037	6265	6737	6991	7179	6817	6905
3	6410	6037	6265	6737	6991	7179	6817
4	6375	6410	6037	6265	6737	6991	7179
1–4	**25087**	**25449**	**26030**	**27172**	**27724**	**27892**	**27816**
5	5982	6375	6410	6037	6265	6737	6991
6	5219	5982	6375	6410	6037	6265	6737
7	5000	5219	5982	6375	6410	6037	6265
8	4816	5000	5219	5982	6375	6410	6037
5–8	**21017**	**22576**	**23986**	**24804**	**25087**	**25449**	**26030**
9(I)	4621	4816	5000	5219	5982	6375	6410
10 (II)	4496	4621	4816	5000	5219	5982	6375
9(I)–10(II)	**9117**	**9437**	**9816**	**10219**	**11201**	**12357**	**12785**
III	4101	4496	4621	4816	5000	5219	5982
IV	4260	4101	5046	4621	4816	5000	5219
III–IV	**8361**	**8597**	**9667**	**9437**	**9816**	**10219**	**11201**
9(I)–IV	**17478**	**18034**	**19483**	**19656**	**21017**	**22576**	**23986**
Iš viso	**63582**	**66059**	**69499**	**71632**	**73828**	**75917**	**77832**

Šaltinis: Vilniaus miesto savivaldybės administracija

Apibendrinant mokinių skaičių savivaldybės bendrojo ugdymo mokyklose 2025–2026 mokslo metais palyginti su 2019–2020 mokslo metais:

- pagal pradinio ugdymo programą padidės nuo 25087 iki 27816 mokinių, t. y. 2729 mokiniais (114 klasių komplektų, įskaitant, kad klasės komplekte mokysis maksimalus mokinių skaičius, lygus 24 mokiniams);
- pagal pagrindinio ugdymo programos pirmąją dalį padidės nuo 21017 iki 26030 mokinių, t. y. apie 5013 mokinių (167 klasių komplektais, įskaitant, kad klasės komplekte mokysis maksimalus mokinių skaičius, lygus 30 mokinių);
- pagal pagrindinio ugdymo programos antrąją dalį padidės nuo 9117 iki 12785, t. y. apie 3668 mokiniais (122 klasių komplektais, įskaitant, kad klasės komplekte mokysis maksimalus mokinių skaičius, lygus 30 mokinių);
- pagal vidurinio ugdymo programą padidės nuo 8361 iki 11201 mokinių, t. y. apie 2840 mokinių (95 klasių komplektais, įskaitant, kad klasės komplekte mokysis maksimalus mokinių skaičius, lygus 30 mokinių).

Tikėtina, kad 2025–2026 mokslo metais 1–8 klasėse (vykdoma pradinio ugdymo programa ir pagrindinio ugdymo programos pirmoji dalis) mokysis apie 53,8 tūkst. mokinių, 9(I)–IV gimnazijos klasėse (vykdoma pagrindinio ugdymo programos antroji dalis ir vidurinio ugdymo programa) apie 24 tūkst. mokinių.

Taip pat prognozuojama, kad nuo 2025-2026 mokslo metų iki 2037-2038 mokslo metų mokinių skaičius Vilniaus miesto ugdymo įstaigose stabilizuosis arba tik neženkliai didės, dėl to tolimesnėse IP dalyse bus nagrinėjami 2025-2026 mokslo metų duomenys.

1.2. Teisinė aplinka

Teisės aktai reglamentuojantys Projekto įgyvendinimą

Lietuvos Respublikos švietimo įstatymas įteisina privalomąjį ir valstybės garantuojamą vaikų ir paauglių iki 16 metų pagal pradinio, pagrindinio ugdymo programas.

Gyventojų išsilavimas apibrėžiamas remiantis išsilavinimo klasifikatoriumi, patvirtintu Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2010 m. birželio 23 d. įsakymu Nr. V-988.

Projekto įgyvendinimo metu aktualūs bus teisės aktai, kurie susiję tiek su fizinių veiklų vykdymu (statyba), tiek su administraciniais aspektais (projekto valdymu).

Statybos darbų vykdymo metu turi būti laikomasi LR statybos įstatymo, STR 2.01.02:2016 „Pastatų energinio naudingumo projektavimas ir sertifikavimas“, vadovaujamasi organizaciniais tvarkomaisiais statybos techniniais reglamentais, techniniais reikalavimais ir kitais reglamentais, taisyklėmis bei LR sveikatos apsaugos ministro partvirtintomis higienos normų nuostatomis (žr. žemiau).

LR aplinkos ministro 2016-11-11 įsakymas Nr. D1-754 „Dėl statybos techninio reglamento STR 2.01.02:2016 „Pastatų energinio naudingumo projektavimas ir sertifikavimas“ patvirtinimo“.

Teisės aktai reglamentuojantys Projekto rezultatų naudojimą ir paslaugų teikimą

Projekto įgyvendinimo metu sukurtų rezultatų savininkas – Vilniaus miesto savivaldybės administracija, tačiau švietimo paslaugų teikimo funkcijų vykdymas liks švietimo įstaigoms. Už švietimo ir ugdymo paslaugų organizavimą Vilniaus mieste yra atsakinga Vilniaus m. savivaldybė.

Eksploatuojant atnaujintą naują mokyklos pastatą ir teikiant paslaugas aktualūs bus su ugdymo įstaigų veikla susiję teisės aktai:

- LR sveikatos apsaugos ministro įsakymai dėl higienos normų:
  - HN 21:2017 „Mokykla, vykdanti bendrojo ugdymo programas. Bendrieji sveikatos saugos reikalavimai“;
  - HN 75:2010 „Įstaiga, vykdanti ikimokyklinio ir (ar) priešmokyklinio ugdymo programą. Bendrieji sveikatos saugos reikalavimai“;
  - HN 15:2005 „Maisto higiena“;
  - HN 41:2003 „Mokyklinės prekės“;
  - HN 123:2003 „Patalpų ir įrangos, skirtų kūno kultūrai ir sportui, higienos reikalavimai“;
  - HN 33:2011 "Triukšmo ribiniai dydžiai gyvenamuosiuose ir visuomeninės paskirties pastatuose bei jų aplinkoje";
  - HN 69:2003 "Šiluminis komfortas ir pakankama šiluminė aplinka darbo patalpose. Parametrų norminės vertės ir matavimo reikalavimai";
  - HN 98:2014 „Natūralus ir dirbtinis darbo vietų apšvietimas. Apšvietos mažiausios ribinės vertės ir bendrieji matavimo reikalavimai.
- mokyklos vidaus tvarkos taisyklėmis, nuostatais ir kt. susijusiais dokumentais).

Projektas atitinka Vilniaus miesto 2010-2020 metų strateginio plėtros plano 1.1 tikslo „Kokybiška švietimo sistema, sklandi jaunimo politika, užtikrintas vaikų ir jaunimo užimtumas“ 1.1.1. uždavinį „Užtikrinti kokybišką ir šiuolaikišką ugdymo sistemą“.

Taip pat Projektas atitinka patvirtintus Vilniaus miesto švietimo politikos tikslus:

I – Paslaugų prieinamumas. Paslaugos turi atitikti visų moksleivių (įskaitant specialiųjų poreikių ar su negalia) poreikius ir atitikti šiuolaikinius infrastruktūros reikalavimus.

II - Sąlygų kiekvienam vaikui pasiekti aukščiausią jam mąstymo ir akademinių gebėjimų lygį sudarymas.

III – Palankios emocinės aplinkos kūrimas moksleiviams ir pedagogams.

IV – Sveikatingumo lygio kėlimas. Sudaryti sąlygas kuo įvairesnių rūšių fiziniam aktyvumui tiek pamokų, tiek pertraukų metu ir skatinti sveiką gyvenseną.

1.3. Sprendžiamos problemos ir jų atsiradimo priežastys

Investicijų projekto konteksto analizė įgalino apibrėžti pagrindinius veiksnius, suformuluojančius problemą.

Atlikus analizuojamų šveitimo įstaigų tyrimą nustatyta, kad Vilniaus miesto švietimo įstaigų būklė neatitinka nustatytų reikalavimų siekiant tinkamai ir kokybiškai teikti švietimo paslaugas. Nagrinėjamose mokyklose mokiniai ugdomi perpildytos klasėse, mokyklų pastatų

erdvės neatitinka šiuolaikinių švietimo poreikių, taip pat dėl prastos infrastruktūros būklės lėšos skiriamos pastatams išlaikyti, o ne švietimo paslaugų kokybei gerinti.

Su paslaugos teikimu susijusios problemos ir jų pagrindinės priežastys detalizuojamos 3 lentelėje.

3 lentelė. Projekto problemos ir jų priežastys

Problema / apribojimai	Priežastys
Neužtikrinta Vilniaus miesto mokyklinio ugdymo paslaugų kokybė ir teikimo efektyvumas	Nėra tinkamos būklės infrastruktūros kokybiškų švietimo paslaugų teikimui ir atitinkančios šiuolaikinei mokyklai keliamų užduočių.
Nepakankamas bendrojo ugdymo paslaugų prieinamumas	Didėjačiam mokinių skaičiui Vilniaus mieste nėra sudarytos tinkamos bendrojo ugdymo paslaugų kokybės ir teikimo efektyvumo sąlygos bei neužtikrinta reikiama ugdymo infrastruktūra.

Apibendrinant nagrinėjamų švietimo įstaigų problematiką galima teigti, kad esama švietimo įstaigų būklė yra netinkama kokybiškų švietimo paslaugų teikimui ir neatitinka šiuolaikinei mokyklai keliamų užduočių: Mokykla, kurioje mokoma(si) įvairiais būdais, bendraujant ir bendradarbiaujant; Mokykla visiems ir kiekvienam (įtrauki Mokykla), kuri pripažįsta socialinį įvairumą ir sudaro lygias galimybes visiems; Mokykla, atliepianti besimokančios bendruomenės poreikius; Visos dienos mokykla, kaip atsakas į besikeičiančią šeimų darbo ir gyvenimo aplinką bei ugdymo poreikį.

Neišsprendus esamų problemų mokyklinio ugdymo paslaugų kokybė ir teikimo efektyvumas tik mažės.

2. PROJEKTO TURINYS

2.1. Projekto tikslas ir uždaviniai

Projekto tikslas – didinti Vilniaus miesto mokyklinio ugdymo paslaugų kokybę ir teikimo efektyvumą.

Projekto uždavinys – užtikrinti reikiamą infrastruktūrą, įgalinančią padidinti Vilniaus miesto mokyklinio ugdymo paslaugų kokybę ir teikimo efektyvumą.

2.2. Projekto sąsajos su kitais projektais

Vilniaus miesto savivaldybė įgyvendintų ir įgyvendinamų susijusių projektų neturi.

2.3. Projekto tikslinės grupės ir ribos

Projektą planuojama įgyvendinti Vilniaus miesto savivaldybėje. Vilniaus miesto savivaldybės administracijos Švietimo aplinkos skyrius atlikdamas ugdymo paslaugų kokybės vertinimą Vilniaus miesto švietimo įstaigose nustatė, kad tikslingiausia pagerinti mokyklinio ugdymo paslaugų kokybę ir teikimo efektyvumą šiose ugdymo įstaigose:

- Vilniaus Šv. Kristoforo progimnazijoje;
- Vilniaus Filaretų pradinėje mokykloje;
- Vilniaus Petro Vileišio progimnazijoje;
- Vilniaus Barboros Radvilaitės progimnazijoje;
- Vilniaus Gerosios Vilties progimnazijoje.

Identifikuota Projekto tikslinė grupė – Nagrinėjamų Vilniaus m. švietimo įstaigų esami ir būsimi mokiniai.

4 lentelė. Mokinių skaičiaus duomenys 5 švietimo įstaigose 2020-2021 m.

Laikotarpis	2020-2021
Vilniaus šv. Kristoforo progimnazija	938
Vilniaus Filaretų pradinė mokykla	373
Vilniaus Petro Vileišio progimnazija	780
Vilniaus Barboros Radvilaitės progimnazija	810
Vilniaus Gerosios Vilties progimnazija	639
Iš viso	**3 540**

2.4. Projekto organizacija

Projektą planuoja įgyvendinti Vilniaus miesto savivaldybės administracija.

5 lentelė. Projekto organizacija

Pavadinimas	Vilniaus miesto savivaldybės administracija
Įstaigos kodas	188710061
Veiklos vykdymo adresas	Konstitucijos pr. 3, LT-09308 Vilnius
Darbuotojų skaičius	1050[4]
Funkcijos	Vilniaus miesto savivaldybės administracija savo veikloje *inter alia* vadovaujasi Lietuvos Respublikos Konstitucija, Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymu, Vilniaus miesto savivaldybės Tarybos veiklos reglamentu, Vilniaus miesto savivaldybės administracijos nuostatais. Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymo 8 str. 1 ir 5 d., „Savivaldybė yra atsakinga už viešųjų paslaugų teikimą gyventojams. <...> Savivaldybė turi užtikrinti, kad viešosiomis paslaugomis galėtų naudotis visi savivaldybės gyventojai ir kad šios paslaugos būtų teikiamos nuolat“. Vadovaujantis Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymo 6 ir 7 straipsniu savivaldybėms priskiriamas savarankiškųjų ir valstybinių funkcijų vykdymas. Savarankiškosios savivaldybių funkcijos: • biudžetinių įstaigų steigimas ir išlaikymas, viešųjų įstaigų, savivaldybės įmonių ir kitų savivaldybės juridinių asmenų steigimas; • savivaldybės teritorijoje gyvenančių vaikų iki 16 metų mokymosi pagal privalomojo švietimo programas užtikrinimas; • švietimo pagalbos teikimo mokiniui, mokytojui, šeimai, mokyklai, vaiko minimaliosios priežiūros priemonių vykdymo organizavimas ir koordinavimas; • bendrojo ugdymo mokyklų mokinių, gyvenančių kaimo gyvenamosiose vietovėse, neatlygintino pavėžėjimo į mokyklas ir į namus organizavimas; • ikimokyklinio ugdymo, vaikų ir suaugusiųjų neformaliojo švietimo organizavimas, vaikų ir jaunimo užimtumo organizavimas.[5]

[4] Apdraustųjų skaičius 2021 m. birželio 13 d. (Šaltinis: Rekvizitai.lt Nuoroda: https://rekvizitai.vz.lt/imone/vilniaus_miesto_savivaldybe_vilniaus_miesto_savivaldybes_administracija/)

	Priskirtos valstybinės funkcijos: • priešmokyklinio ugdymo, bendrojo lavinimo, profesinio mokymo ir profesinio orientavimo organizavimas, savivaldybės teritorijoje gyvenančių vaikų iki 16 metų mokymosi pagal privalomojo švietimo programas užtikrinimas, mokyklų (klasių), vykdančių bendrojo lavinimo programas ir skirtų šalies mokiniams, turintiems išskirtinių gabumų ar specialiųjų poreikių, išlaikymas; • mokinių nemokamo maitinimo savivaldybės įsteigtose mokyklose ir savivaldybės teritorijoje įsteigtose nevalstybinėse mokyklose administravimas ir nepasiturinčių šeimų mokinių, deklaravusių gyvenamąją vietą arba gyvenančių savivaldybės teritorijoje, aprūpinimo mokinio reikmenimis administravimas.[6]

Projekto vieta organizacijoje

LR vietos savivaldos įstatyme (toliau – LR vietos savivaldos įstatymas) numatyta, jog **savivaldybė yra atsakinga už viešųjų paslaugų teikimą gyventojams** ir **savivaldybė administruoja ir užtikrina viešųjų paslaugų teikimą gyventojams**, nustatydama šių paslaugų teikimo būdą, taisykles ir režimą, steigdama biudžetines ir viešąsias įstaigas, įstatymų ir kitų teisės aktų nustatyta tvarka parinkdama viešųjų paslaugų teikėjus ir įgyvendindama viešųjų paslaugų teikimo priežiūrą ir kontrolę.

Atsižvelgiant į šią teisės aktais apibrėžtą informaciją, savivaldybė, kuri siekia įgyvendinti projektą, visų pirmą turėtų siekti užtikrinti viešosios paslaugos (šiuo atveju – švietimo paslaugų) teikimą. Viena iš alternatyvų, kuri nagrinėjama šiame investicijų projekte – Projekto įgyvendinimas kartu su privačiais investuotojais, leistų visą Projekto investicijų (finansinę ir fizinę) naštą perkelti privataus sektoriaus atstovams. Tai ne tik palengvintų ir pagreitintų Projekto įgyvendinimą, bet tuo pačiu metu leistų savivaldybei įgyvendinti priskirtas funkcijas ir jai būtų sudarytos sąlygos užtikrinti viešosios paslaugos teikimą ir administravimą, kaip numato LR vietos savivaldos įstatymas.

2.5. Projekto siekiami rezultatai

Projekto problemų sprendimas leistų pasiekti minimalius Projekto siekiamus rezultatus (žr. 6 lent.).

[5] LR vietos savivaldos įstatymas. Žin., 2011, Nr. 45
[6] LR vietos savivaldos įstatymas. Žin., 2011, Nr. 45

6 lentelė. Projekto siekiami minimalūs rezultatai

Problema / apribojimai	Siekiami minimalūs rezultatai
Neužtikrinta Vilniaus miesto mokyklinio ugdymo paslaugų kokybė ir teikimo efektyvumas	Pagerinti mokyklinio ugdymo paslaugų kokybę ir teikimo efektyvumą Vilniaus Šv. Kristoforo progimnazijoje, Vilniaus Filaretų pradinėje mokykloje, Vilniaus Petro Vileišio progimnazijoje, Vilniaus Barboros Radvilaitės progimnazijoje ir Vilniaus Gerosios Vilties progimnazijoje sukuriant ir užrikrinant interaktyvų integralų, kontekstualų ir personalizuotą ugdymą, erdves saviraiškai, kūrybai, praktikai ir kitai aktyviai veiklai bei erdves judėti, ilsėtis ir veikti, ugdymosi aplinką, kur mokiniai būna, mokosi, bendrauja ir kur nuolat kuriasi tarpusavio santykiai. Užtikrinti visos dienos mokyklą, visavertį mokyklos bendruomenės narių bendradarbiavimą bei specialiųjų poreikių tenkinimą.
Nepakankamas bendrojo ugdymo paslaugų prieinamumas	Sudarytos bendrojo ugdymo sąlygos bei užtikrinta reikiama ugdymo infrastruktūra bent 740 vietų naujai priimamiems mokiniams.

Teigiamas Projekto tiesioginis poveikis patenkinus tikslinių grupių esamus poreikius – bus užtikrinta mokyklinio ugdymo paslaugų kokybė ir teikimo efektyvumas 5 Vilniaus miesto švietimo įstaigose.

3. GALIMYBĖS IR ALTERNATYVOS

3.1. Esama situacija

Remiantis Valstybės įmonės Registrų centro nekilnojamojo turto registro centrinio duomenų banko išrašų duomenimis pateikiama detali švietimo įstaigų patalpų informacija (žr. 7 lent.).

7 lentelė. Švietimo įstaigų techniniai duomenys[7]

	Statybos metai	Unikalus Nr.	Bendras plotas (m^2)	Tūris (m^3)	Paskirtis
Vilniaus Šv. Kristoforo progimnazija	1969	1096-9005-9013	5429	22232	Mokslo
Vilniaus Filaretų pradinė mokykla	1970	1097-0008-6017	1782	12080	Kultūros, mokslo
Vilniaus Petro Vileišio progimnazija	1969	1096-9004-1017	5008	23963	Mokslo
Vilniaus Barboros Radvilaitės progimnazija	1974	1097-4003-2014	7779	29126	Kultūros
Vilniaus Gerosios Vilties progimnazija	1968	1096-8014-3013	7328	29828	Kultūros ir švietimo

Nagrinėjamų švietimo įstaigų infrastruktūros išlaikymo, paslaugos teikimo išlaidų duomenys pateikti žemiau esančioje lentelėje

8 lentelė. Nagrinėjamų švietimo įstaigų infrastruktūros išlaikymo ir paslaugos teikimo išlaidų duomenys

[7] Šaltinis: VMSA duomenys

	Vilniaus Šv. Kristoforo progimnazija (2019 m.)	Vilniaus Filaretų pradinė mokykla (2019 m.)	Vilniaus Petro Vileišio progimnazija (2019 m.)	Vilniaus Barboros Radvilaitės progimnazija (2019 m.)	Vilniaus Gerosios Vilties progimnazija (2019 m.)
DU ir socialinis draudimas	1 435 512,75	769395,47	1261787,81	1 441 828,22	1147508,12
Šildymas	19 351,77	15 629,19	28 746,44	37 057,36	43 891,14
Elektros energija	14 226,08	5 075,98	14 865,05	14 195,45	12 178,69
Vanduo	2 730,12	1 949,58	2 256,09	2 587,05	2 633,68
Kt. komunalinės paslaugos (ir ryšių)	4 716,45	2 597,13	6 368,26	6 173,13	8 243,53
Kvalifikacijos kėlimo	5 892,95	3 546,00	4 244,80	15 019,80	6 008,64
Atsargų įsigyjimo	23 227,14	10 699,19	21 825,96	26 889,58	25 579,74
Kitų paslaugų įsigijimo	76 660,83	26 095,80	64 602,55	59 135,91	54 326,38
Komandiruočių	0,00	0,00	0,00	9 430,00	105,00
Kitos išmokos	247,49	177,33	82,50	0,00	220,01
Infrastruktūros būklės palaikymas	32 692,79	10 739,65	13 418,24	72 999,19	18 855,99
Apsauga	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Maitinimo paslaugos	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Iš viso, Eur	**1 615 258,37**	**845 905,32**	**1 418 197,70**	**1 685 315,69**	**1 319 550,92**
Iš viso, Eur (visų 5 ugdymo įstaigų)	**6 884 228,00**				

3.2. Galimos projekto veiklos

Pagal 1.3 skyriuje nurodytas problemas sudaromas Projekto galimų veiklų sąrašas, kurios kompleksiškai išspręstų Projekto problemas:

- Pagerinti mokyklinio ugdymo paslaugų kokybę ir teikimo efektyvumą Vilniaus Šv. Kristoforo progimnazijoje, Vilniaus Filaretų pradinėje mokykloje, Vilniaus Petro Vileišio progimnazijoje, Vilniaus Barboros Radvilaitės progimnazijoje ir Vilniaus Gerosios Vilties progimnazijoje.
- Nuomotis reikiamą infrastruktūrą (ugdymo patalpos);
- Remti privačios infrastruktūros vystymąsi;
- Remti mokinių tėvus/įtėvius/globėjus (kad mokiniai galėtų lankyti privačias mokyklas);
- Atlikti kitų viešųjų pastatų konversiją;
- Įrangos įsigijimas.

3.3. Veiklų vertinimo kriterijai

Šiame skyriuje pateikiami kriterijai, kurie padės suformuoti trumpąjį Projekto veiklų sąrašą iš Projekto galimų veiklų, kurios buvo įvardytos 3.2. skyriuje. Kriterijai yra suformuluoti atsižvelgiant į Projekto kontekstą, sprendžiamą problemą, finansuojamų veiklų pobūdį ir kitas aplinkybes. Projekto veiklų vertinimo kriterijai yra šie:

- veiklos aktualumas;
- veiklos poveikis problemos sprendimui;
- veiklos įgyvendinimo trukmė;
- veiklos investicijos ir sąnaudos;
- veiklos rizika.

Pateiktų Projekto veiklų vertinimo kriterijų pagrindu bus atrinktos tinkamiausios veiklos ir sudarytas trumpasis Projekto veiklų sąrašas.

Šiame skyriuje pateikiamas atskirų Projekto veiklų, pateiktų 3.2 skyriuje, įvertinimas. Pagal pasirinktus kriterijus vertinama kokybiniu vertinimu kiekviena veikla atskirai, suteikiant tokius balus:

1 – vertės įvertinimas labai blogas (visiškas neatitikimas poreikiams);
2 – blogas (neatitikimas poreikiams);
3 – vidutinis (dalinis atitikimas poreikiams);
4 – geras (atitikimas didžiajai daliai poreikių);
5 – labai geras (visiškas atitikimas poreikiams).

Susumavus kiekvieno kriterijaus balus, yra gaunamas suminis veiklos balas, kuris vertinamas taip:

0-5 – veiklos įvertinimas labai blogas (visiškas neatitikimas poreikiams);
6-10 – blogas (neatitikimas poreikiams);
11-15 – vidutinis (dalinis atitikimas poreikiams);
16-20 – geras (atitikimas didžiajai daliai poreikių);
21-25 – labai geras (visiškas atitikimas poreikiams).

Veiklos, įvertintos 16 ir daugiau balų, bus nagrinėjamos toliau ir įtraukiamos į veiklų trumpąjį sąrašą bei bus įtrauktos į Projekto įgyvendinimo alternatyvas.

9 lentelėje pateikiamas Projekto veiklų vertinimas. Vertinamos 3.2. skyriuje nurodytos veiklos. Šios 9 lentelės viršutinėje eilutėje pateikiamas kiekvienos atskiros veiklos įvertinimas balais, esančioje žemiau – vieno ar kito įverčio suteikimo argumentai.

9 lentelė. Projekto veiklų vertinimas

Veikla ir jos suminis įvertinimas (kuris pateikiamas virš veiklos)	I kriterijus: aktualumas	II kriterijus: poveikis problemos sprendimui	III kriterijus: įgyvendinimo trukmė	IV kriterijus: investicijos ir sąnaudos	V kriterijus: rizika
18	5	5	3	2	3
Pagerinti mokyklinio ugdymo paslaugų kokybę ir teikimo efektyvumą Vilniaus Šv. Kristoforo progimnazijoje, Vilniaus Filaretų pradinėje mokykloje, Vilniaus Petro Vileišio progimnazijoje, Vilniaus Barboros Radvilaitės progimnazijoje ir Vilniaus Gerosios Vilties progimnazijoje	Veikla atitinka poreikį.	Veikla sprendžia esamas problemas ir prisideda prie poreikių įgyvendinimo.	Įgyvendinimo trukmė vidutinė.	Investicijos vidutinės.	Rizika dėl kainos pokyčių minimali, dėl veiklos neatitikimo poreikiams – didelė.
20	5	5	5	3	2
Nuomotis reikiamą infrastruktūrą (ugdymo patalpos)	Veikla atitinka poreikį.	Veikla sprendžia esamas problemas ir prisideda prie poreikių įgyvendinimo.	Įgyvendinimo trukmė trumpa.	Investicijos vidutinės.	Rizika dėl kainos pokyčių vidutinė, dėl veiklos neatitikimo poreikiams – didelė.
20	5	5	3	5	2

Remti privačios infrastruktūros vystymąsi	Veikla atitinka poreikį.	Veikla sprendžia esamas problemas ir prisideda prie poreikių įgyvendinimo.	Įgyvendinimo trukmė vidutinė.	Investicijos mažos.	Rizika dėl kainos pokyčių vidutinė, dėl veiklos neatitikimo poreikiams – didelė.
12	2	2	4	1	3
Remti mokinių tėvus/įtėvius/ globėjus	Veikla minimaliai atitinka poreikį.	Veikla minimaliai sprendžia esamas problemas ir prisideda prie poreikių įgyvendinimo.	Įgyvendinimo trukmė vidutinė.	Investicijos didelės.	Rizika dėl kainos pokyčių minimali, dėl veiklos neatitikimo poreikiams – didelė.
20	5	5	4	3	3
Atlikti kitų viešųjų pastatų konversiją	Veikla atitinka poreikį.	Veikla sprendžia esamas problemas ir prisideda prie poreikių įgyvendinimo.	Įgyvendinimo trukmė vidutinė.	Investicijos vidutinės.	Rizika dėl kainos pokyčių minimali, dėl veiklos neatitikimo poreikiams – didelė.
19	3	3	5	5	3
Įrangos įsigijimas	Veikla iš dalies atitinka poreikį.	Veikla iš dalies sprendžia esamas problemas ir prisideda prie poreikių įgyvendinimo.	Įgyvendinimo trukmė trumpa.	Investicijos mažos.	Rizika dėl kainos pokyčių didelė, dėl veiklos neatitikimo poreikiams – minimali.

3.4. Trumpasis veiklų sąrašas ir projekto įgyvendinimo alternatyvos

Sudarant trumpąjį veiklų sąrašą, iš ilgojo veiklų sąrašo **pašalinamos tos veiklos, kurios nesurinko 16 balų**. Iš likusių veiklų sudaromas trumpasis galimų veiklų sąrašas:

1. Pagerinti mokyklinio ugdymo paslaugų kokybę ir teikimo efektyvumą Vilniaus Šv. Kristoforo progimnazijoje, Vilniaus Filaretų pradinėje mokykloje, Vilniaus Petro Vileišio progimnazijoje, Vilniaus Barboros Radvilaitės progimnazijoje ir Vilniaus Gerosios Vilties progimnazijoje;
2. *Nuomotis reikiamą infrastruktūrą (ugdymo patalpos;)*
3. Remti privačios infrastruktūros vystymąsi;
4. *Atlikti kitų viešųjų pastatų konversiją;*
5. Įrangos įsigijimas.

Atsižvelgiant į esamą situaciją nekilnojamojo turto rinkoje ir remiantis IP rengėjų ekspertiniu vertinimu šiuo metu nėra galimybės nuomotis reikiamą infrastruktūrą, kuri atitiktų šiuolaikinės mokyklos mokyklinio ugdymo paslaugų kokybę ir teikimo efektyvumo poreikius Vilniaus miesto savivaldybėje, veikla „Nuomotis reikiamą infrastruktūrą“ yra eliminuojamos iš galimų veiklų sąrašo, nes jų įgyvendinimas šiuo metu nėra įmanomas. Taip pat, atsižvelgiant į tai, jog Vilniaus miesto savivaldybė neturi galimų kitų viešųjų pastatų savivaldybės teritorijoje, kuriems galėtų atlikti konversiją, galima veikla „Atlikti kitų viešųjų pastatų konversiją“ yra eliminuojama iš galimų veiklų sąrašo, nes jos įgyvendinimas šiuo metu nėra įmanomas.

Atsižvelgiant į VšĮ Centrinės projektų valdymo agentūros direktoriaus 2014 m. gruodžio 31 d. įsakymu Nr. 2014/8-337 (2019 m. rugpjūčio 14 d. įsakymo Nr. 2019/8-214 redakcija) patvirtintą Investicijų projektų, kuriems siekiama gauti finansavimą iš Europos sąjungos struktūrinės paramos ir/ar valstybės biudžeto lėšų, rengimo metodiką, kurioje teigiama, kad „kai suplanuotos projekto investicijos į kelis skirtingus investavimo objektus, įvertinama, kuriam investavimo objektui skiriama didžiausia investicijų lėšų suma (daugiau nei 56 proc.), pasirinktas Projekto investavimo tipas yra pastatų projektai. Dėl šios priežasties tolimesnėje analizėje nebus atsižvelgiama į inžinerinių statinių ir įrangos projektuose numatytas galimas veiklas.

Atsižvelgiant į VšĮ Centrinės projektų valdymo agentūros direktoriaus patvirtintą „Investicijų projektų, kuriems siekiama gauti finansavimą iš Europos sąjungos struktūrinės paramos ir/ar valstybės biudžeto lėšų, rengimo metodika“ ir Optimalios alternatyvos metodiką buvo nuspręsta tolesniuose vertinimuose naudoti bent dvi alternatyvas:

I Alternatyva – „Rekonstrukcija“ t.y. Pagerinti mokyklinio ugdymo paslaugų kokybę ir teikimo efektyvumą Vilniaus Šv. Kristoforo progimnazijoje, Vilniaus Filaretų pradinėje mokykloje, Vilniaus Petro Vileišio progimnazijoje, Vilniaus Barboros Radvilaitės progimnazijoje ir Vilniaus Gerosios Vilties progimnazijoje sukuriant ir užrikrinant interaktyvų integralų, kontekstualų ir personalizuotą ugdymą, erdves saviraiškai, kūrybai, praktikai ir kitai aktyviai veiklai bei erdves judėti, ilsėtis ir veikti, ugdymosi aplinką, kur mokiniai būna, mokosi, bendrauja ir kur nuolat kuriasi tarpusavio santykiai bei užtikrinti visos dienos mokyklą, visavertį mokyklos bendruomenės narių bendradarbiavimą bei specialiųjų poreikių tenkinimą, atliekant esamų mokymo įstaigų pastatų rekonstrukciją. Pastatų energetinio naudingumo klasė bus ne mažesnė nei „A+“.

II Alternatyva – „Nauja statyba“ t.y. Pagerinti mokyklinio ugdymo paslaugų kokybę ir teikimo efektyvumą Vilniaus Šv. Kristoforo progimnazijoje, Vilniaus Filaretų pradinėje mokykloje, Vilniaus Petro Vileišio progimnazijoje, Vilniaus Barboros Radvilaitės

progimnazijoje ir Vilniaus Gerosios Vilties progimnazijoje sukuriant ir užrikrinant interaktyvų integralų, kontekstualų ir personalizuotą ugdymą, erdves saviraiškai, kūrybai, praktikai ir kitai aktyviai veiklai bei erdves judėti, ilsėtis ir veikti, ugdymosi aplinką, kur mokiniai būna, mokosi, bendrauja ir kur nuolat kuriasi tarpusavio santykiai bei užtikrinti visos dienos mokyklą, visavertį mokyklos bendruomenės narių bendradarbiavimą bei specialiųjų poreikių tenkinimą, atliekant esamų mokymo įstaigų pastatų griovimą ir naujų mokymo įstaigų pastatų statybą. Pastatų energetinio naudingumo klasė bus ne mažesnė nei „A++“.

Pažymėtina, kad nagrinėjamų ugdymo įstaigų mokyklinio ugdymo paslaugų kokybės ir teikimo efektyvumo gerinimo darbai ir jų poreikis nustatytas remiantis CPVA Metodinėmis rekomendacijomis rengiant ir įgyvendinant bendrojo ugdymo mokyklų funkcinius erdvinius pokyčių planus. **Funkciniai erdviniai pokyčiai, kurie planuojami įgyvendinti atsižvelgiant į faktines įgyvendinimo galimybes, nagrinėjamose 5 Vilniaus miesto mokyklose:**

1. individualaus mokymosi erdvės;
2. erdvės mokiniams, kuriems yra taikomas namų mokymas;
3. grupinio darbo erdvės;
4. poilsio erdvės mokiniams (viduje ir lauke);
5. poilsio erdvės mokytojams (viduje ir lauke);
6. tylos erdvė (mokiniui, mokytojui, specialistui);
7. atsitraukimo erdvė (pabūti vienam);
8. moksleivių savivaldos ir iniciatyvų erdvė;
9. mokinio gerovės erdvės (specialistų kabinetai ir erdvės, multisensoriniai kambariai);
10. technologijų (darbų) kabinetai;
11. gamtos pažinimo kampeliai:
    - 11.1. lysvės;
    - 11.2. inovatyvūs sprendimai;
    - 11.3. mini botanikos sodas su tyrinėjimais, žiemos sodas kieme arba ant stogo (Vilniaus Šv. Kristoforo progimnazija);
    - 11.4. oranžerija, gyvas kampelis (Vilniaus Filaretų pradinė mokykla);
12. skaityklos;
13. žaidimų erdvės;
14. aptarnaujančio personalo darbo erdvės, skirtos persirengti, laikyti inventorių, pailsėti, pavalgyti ir pan.;
15. klasterių formavimas (gamtamokslinis, kalbų, socialinių mokslų, menų ir t.t.);
16. metodiniai kabinetai;
17. šokio ir judesio salė su priklausiniais;
18. kūrybinių užsiėmimų erdvės:
    - 18.1. teatras;
    - 18.2. teatro ir choro erdvė (Vilniaus Gerosios Vilties progimnazija);
    - 18.3. fotografija;
    - 18.4. kinas;
    - 18.5. 3D kabinetas + kino kabinetas + planetariumas (Vilniaus Šv. Kristoforo progimnazija);

18.6. garso, muzikos įrašų studija (Vilniaus Šv. Kristoforo progimnazija);
18.7. robotikos kabinetas;
18.8. integruota multimedijos technologijų erdvė bibliotekoje (kampas su audio įrašymo galimybe (mikrofonas, akustinės garso plokštės, kompiuteris) ir video įrašų montavimo technika (kompiuteris su programine įranga). Papildytos realybės įranga (AR), akiniai (Vilniaus Filaretų pradinė mokykla).

19. laboratorijos:
    19.1. pasaulio pažinimo laboratorija 1-4 kl. (Vilniaus Gerosios Vilties progimnazija);
    19.2. fizikos ir elektronikos (robotikos) laboratorija (Vilniaus Gerosios Vilties progimnazija);
    19.3. FabLab (Vilniaus Šv. Kristoforo progimnazija, Vilniaus P. Vileišio progimnazija);
    19.4. STEAM laboratorija (Vilniaus Šv. Kristoforo progimnazija);
    19.5. hipodronikos erdvė - „vandendirbystė“, augalų auginimas be žemės (Vilniaus P. Vileišio progimnazija).
20. aulos;
21. lauko klasės;
22. amfiteatrinė erdvė lauke ir atnaujintas Kneipo takas (Vilniaus Šv. Kristoforo progimnazija);
23. daugiafunkcinės, transformuojamos erdvės;
24. knygų saugykla;
25. terasos ant stogo;
26. darbų džiovinimo, laikymo ir eksponavimo vietos;
27. keramikos darbų erdvė ir degimo krosnis (Vilniaus P. Vileišio progimnazija, Vilniaus Gerosios Vilties progimnazija turi krosnį);
28. viduje esančių erdvių (koridorių ir pan.) “įveiklinimas” poilsiui, žaidimams (pvz. stalo tenisas, lipynės sienose, stalo žaidimai);
29. archyvai trumpalaikiam dokumentų saugojimui;
30. vaiko gerovės komisijos erdvė;
31. muziejus arba jo funkciją atliekanti erdvė (Vilniaus Barboros Radvilaitės progimnazija turi ir nori išsaugoti);
32. sekretoriatas (Vilniaus Barboros Radvilaitės progimnazija);
33. maisto pasišildymo erdvės mokiniams ir mokytojams;
34. renginių salės Su scena, užkulisiai, į kuriuos būtų patenkama ne tik per salės erdvę, širmos lėlių teatrui. Galima amfiteatrinė erdvė, gera garso įranga, ekranas ir technika kino filmų peržiūrai (Vilniaus Gerosios Vilties progimnazija).
35. baseinas - 4 takeliai po 25 m (Vilniaus Filaretų pradinė mokykla, Vilniaus Gerosios Vilties progimnazija).

4. FINANSINĖ ANALIZĖ

4.1. Projekto ataskaitinis laikotarpis

Projekto ataskaitinis laikotarpis yra metų, kuriems pateikiamos projekto investicijų, investicijų likutinės vertės, veiklos pajamų, veiklos išlaidų, mokesčių, finansavimo bei socialinės-ekonominės naudos (žalos) prognozės, skaičius.

Projekto ataskaitinis laikotarpis – 15 metų. Ataskaitinis laikotarpis nustatytas remiantis Metodika. Projekto sektorius – švietimas ir mokslas. Planuojamas Projektas pradedamas įgyvendinti 2024 m., todėl paskutiniai Projekto ataskaitiniai metai – 2038 m.

4.2. Finansinė diskonto norma

Projekto finansinė reali diskonto norma (toliau – FDN) – 4 proc. yra pritaikyta remiantis Metodikoje rekomenduojama FDN investicijų projektams.

4.3. Projekto lėšų srautai

4.3.1. Investicijų išlaidos

Projekto investicijos – tai visos Projekto veikloms įgyvendinti reikalingos išlaidos, kurias planuojama patirti sukuriant apibrėžtus Projekto rezultatus. Investicijų išlaidos nustatytos pagal parengtas lokalines sąmatas bei teisės aktuose nustatytas rekomendacijas. Investicijų išlaidos kiekvienai alternatyvai pateikiamos 10 lentelėje. Visi skaičiavimai yra pateikiami su pridėtinės vertės mokesčiu (toliau – PVM), nebent nurodoma kitaip.

10 lentelė. Projekto investicijos kiekvienai alternatyvai

	I alternatyva „Rekonstrukcija“	II alternatyva „Nauja statyba“
Projektavimas, Eur	2 459 778,94	2 562 378,84
Statyba, Eur	40 996 315,71	42 706 314,03
Baldai ir įranga, Eur	15 252 465,48	15 252 465,48
Mokinių perkėlimo išlaidos statybos laikotarpiu, Eur	6 541 844,40	6 541 844,40
Iš viso, Eur	**65 250 404,53**	**67 063 002,75**

Alternatyvų investicijų pagrindimas:

1. Statybos ir įrangos išlaidos apskaičiuotos remiantis statinių statybos skaičiuojamųjų kainų palyginamaisiais ekonominiais rodikliais pagal 2020 m. balandžio mėn. statinių statybos skaičiuojamąsias kainas (Sistela) jas indeksuojant LR statistikos departamento Statybos sąnaudų elementų kainų

negyvenamųjų pastatų pokyčiu (20 proc.). Atsižvelgiant į kokybiškų ir tinkamų ugdymo patalpų techninius reikalavimus ir planuojamą pasiekti energetinio efektyvumo lygį I alternatyvos „Rekonstrukcija“ Sistela koeficientas didinamas 1,5 koeficientu (taip pat įvertinus ir nagrinėjamų įstaigų planuojamus pokyčius ir jų galimus neapibrėžtumus), o II alternatyvos „Nauja statyba“ – 1,15.

2. Baldų ir įrangos investicijos apskaičiuotos remiantis Vilniaus miesto Tolminkiemio gimnazijos projektu. Bendra mobilių ir montuojamų baldų kaina 2 976 692,99 Eur, bendras plotas – 11 782 kv. m., 1 kv. m. baldų ir įrangos įrengimo kaina – 252,65 Eur. Atsižvelgiant į kainų padidėjimą, į planuojamus švietimo įstaigų funkcinius erdvinius pokyčius ir baldų specifiškumą, baldų ir įrangos kaina padidinama 50 proc.
3. Planuojama investicijų trukmė visoms alternatyvoms yra 3 metai. Projekto pradžia 2024 m.
4. Siekiant užtikrinti nepertraukiamą mokymosi procesą daroma prielaida, kad 50 proc. mokinių mokslo metais mokysis kontaktiniu būdu, o 50 proc. mokinių nuotoliniu. Mokinių perkėlimo išlaidos skaičiuojamos mokyklų esmą plotą dauginant iš nuomos kainos ir padauginant iš 50 proc. Patalpos bus nuomojamos visus kalendorinius metus. Remiantis Oberhaus rinkos apžvalga 2020 m. IV ketv. vidutinė biurų nuomos kaina Vilniaus mieste siekė - 13,3 Eur/kv.m/ mėn. (Šaltinis: http://www.ohmap.lt/).

4.3.2. Investicijų likutinė vertė

Investicijų likutinė vertė – tai ilgalaikio turto vertė, pasibaigus Projekto ataskaitiniam laikotarpiui. Projekte likutinės vertės įverčiai turtui, kuris priklauso Vilniaus miesto savivaldybei, skaičiuojami remiantis 2014 m. vasario 7 d. įsakymu Nr. 30-240 „Dėl Vilniaus miesto savivaldybės ilgalaikio turto nusidėvėjimo (amortizacijos) minimalių ir maksimalių ekonominių normatyvų sąrašo tvirtinimo“ patvirtintais ilgalaikio turto nusidėvėjimo (amortizacijos) minimalių ir maksimalių ekonominių normatyvais. Pastatams taikomas 70 metų, inžineriniams tinklams –15 metų, sporto infrastruktūrai (žaidimų aikštelėms) - 20 metų, poilsio infrastruktūrai (skverams, aikštėms) - 15 m. ir baldams ir įrangai – 7 metų nusidėvėjimo normatyvai.

Atsižvelgiant į turto nusidėvėjimo normatyvus I ir II alternatyvos planuojamos reinvesticijos ir Projekto likutinė vertės duomenys pateikti 11 lentelėje.

11 lentelė. Investicijų likutinė vertė ir reinvesticijos visų alternatyvų atveju

Likutinė vertė	I alternatyva „Rekonstrukcija“	II alternatyva „Nauja statyba“
Mokyklos pastatas, Eur	29 948 889,89	30 382 321,35
Inžinerinė infrastruktūra, Eur	162 433,84	162 433,84
Lauko sporto infrastruktūra, Eur	269 293,95	269 293,95

Likutinė vertė	I alternatyva „Rekonstrukcija“	II alternatyva „Nauja statyba“
Poilsio infrastruktūra, Eur	198 762,16	119 257,29
Baldai ir įranga, Eur	6 536 770,92	6 536 770,92
Iš viso, Eur	**37 116 150,76**	**37 470 077,36**
Reinvesticijos 2034 m. (baldai ir įranga)	**15 252 465,48**	**15 252 465,48**

4.3.3. Veiklos pajamos

Daroma prielaida, kad Projekto veiklos pajamų negeneruoja ir objektai bus naudojami neatlygintinai bendruomenės ir mokymo įstaigų poreikiams.

4.3.4. Veiklos išlaidos

Projekto veiklos išlaidas sudaro darbuotojų darbo užmokesčio ir pastato elektros energijos, vandens ir nuotekų, šilumos išlaidos.

I alternatyvos įgyvendinimo atveju pastato energetinio naudingumo klasė bus ne mažesnė nei „A+“, o II alternatyvos – „A++“. A+ energetinės klasės norminės šiluminės energijos sąnaudos pastatui (jo daliai) šildyti kWh/(m² metai) apskaičiuojamos pagal formulę kh·802·Ap^-0,4. A++ energetinės klasės norminės šiluminės energijos sąnaudos pastatui (jo daliai) šildyti kWh/(m² metai) apskaičiuojamos pagal formulę kh·707·Ap^-0,41. Vidutinė UAB Vilniaus šilumos tinklų šilumos kaina siekia 0,0822 Eur/kWh.

Elektros energijos išlaidos skaičiuojamos proprcingai atsižvelgiant į pastato ploto pokytį bei atsižvelgiant į energetinio naudingumo klasę I alternatyvai taikomas 15 proc. išlaidų sumažėjimas, o mokyklose, kuriuose planuojama įrengti baseiną, planeteriumą, 3D kabinetą, kino salę, taikomas energetinio naudingumo klasę taikomas 5 proc. išlaidų sumažėjimas. II alternatyvai taikomas 30 proc. išlaidų sumažėjimas, o mokyklose, kuriuose planuojama įrengti baseiną, planeteriumą, 3D kabinetą, kino salę, taikomas energetinio naudingumo klasę taikomas 20 proc. išlaidų sumažėjimas.

Vandens išlaidos skaičiuojamos proporcingai atsižvelgiant į darbuotojų ir mokinių skaičiaus pokytį. Mokyklose, kuriuose planuojama įrengti baseiną vandens išlaidos skaičiuojamos papildomai. Baseino plotas*vidutinis gylis* vendens kaitimų kartai per metus* šalto vandens kaina (256*2*4*1,32=2703,36 Eur)

Kt. komunalinių paslaugų išlaidos skaičiuojamos proporcingai atsižvelgiant į darbuotojų ir mokinių skaičiaus pokytį bei atsižvelgiant į energetinio naudingumo klasę I alternatyvai taikomas 15 proc. o II alternatyvai 30 proc. išlaidų sumažėjimas.

Kvalifikacijos kėlimo išlaidos skaičiuojamos proporcingai atsižvelgiant į darbuotų skaičiaus pokytį.

Atsargų įsigyjimo išlaidos skaičiuojamos proprcingai atsižvelgiant į darbuotojų ir mokinių skaičiaus pokytį.

Komandiruočių išlaidos skaičiuojamos proporcingai atsižvelgiant į darbuotojų skaičiaus pokytį.

Kt. išmokų išlaidos skaičiuojamos proporcingai atsižvelgiant į darbuotojų skaičiaus pokytį.

Atsižvelgiant į tai, kad Projekto įgyvendinimo metu bus sukurta nauja infrastruktūra, kuri užtikrins šiuolaikiškas švietimo paslaugas, daroma prielaida, jog po Projekto įgyvendinimo „Kitų paslaugų įsigyjimo“ išlaidų nebus patirta.

DU ir socialinio draudimo išlaidos skaičiuojamos proporcingai atsižvelgiant į darbuotojų skaičiaus pokytį.

Po projekto įgyvendinimo sukurtą infrastruktūrą nuolat reikės prižiūrėti. Remiantis bendra panašiais projektais kituose miestuose prognozuojama, kad mokyklos pastato, žaidimų ir sporto infrastruktūros būklės palaikymo išlaidos (einamojo remonto išlaidos (lubų perdažymas, sienų dangos pakeitimas ir pan.)) sieks 1 proc. nuo pradinių kapitalo investicijų.

Remiantis Savivaldybės pateiktais duomenimis, mokinių skaičiumi, klasių ir grupių komplektais ir savivaldybės patvirtintais mokinių skaičiaus klasėse normatyvais bei atižvelgiant į parengtus nagrinėjamų mokyklų pokyčių planus numatoma, kad darbuotojų skaičius sumažės 50 etatų. Darbuotojų etatų sumažėjimas patiriamas, kadangi projekto įgyvendinimo metu planuojama sumažinti pagalbinių darbuotojų ir kt. pagalbinio personalo darbuotų skaičių.

Nemokamo maitinimo išlaidos apskaičiuotos remiantis Vilniaus miesto savivaldybės tarybos 2019 m. birželio 19 d. sprendimu Nr. 1-94 „Dėl socialinės paramos mokiniams teikimo Vilniaus miesto savivaldybėje“. Nemokamam maitinimui skirtiems produktams įsigyti vienai dienai vienam mokiniui skiriama 15,45 proc. bazinės socialinės išmokos t.y. 6,18 Eur. Mokslo metų dienų skaičius -185 dienos. Daroma prieldaida, kad naujai sukurtose mokymo vietose (740 vietų) 30 proc. mokinių bus skiriamas nemokamas maitinimas.

Bendras mokinių skaičius nagrinėjamose švietimo įstaigose padidės 740 mokinių.

12 lentelė. 5 ugdymo įstaigų išlaidų pokytis per metus (Eur su PVM)

	I alternatyva „Rekonstrukcija“	II alternatyva „Nauja statyba“
DU ir socialinis draudimas	-688 695,64	-688 695,64
Šildymas	-81 726,38	-93 864,59
Elektros energija	5 371,46	-5 541,60
Vanduo	7 777,56	7 777,56
Kt. komunalinės paslaugos	1 066,82	-4 080,00
Kvalifikacijos kėlimo	-4 105,62	-4 105,62
Atsargų įsigyjimo	21 161,11	21 161,11
Kitų paslaugų įsigijimo	-280 821,47	-280 821,47
Komandiruočių	-1 312,22	-1 312,22
Kitos išmokos	-80,44	-80,44
Infrastruktūros būklės palaikymas	438 379,74	456 505,72

Apsauga (mokyklos pastato)	254 040,00	254 040,00
Maitinimo paslaugos	1 371,96	1 371,96
Iš viso, Eur	**-327 573,13**	**-337 645,24**

Detalūs kiekvienos ugdymo įstaigos veiklos išlaidų duomenys ir skaičiavimai patikti investicijų projekto 1 priede „IP skaičiuoklė“.

4.3.5. Finansavimas

I ir II alternatyvų atveju Projekto kapitalo investicijas ir viešųjų veiklų teikimo išlaidas planuojama finansuoti Vilniaus miesto savivaldybės biudžeto lėšomis. Jei projektą bus numatyta įgyvendinti viešojo ir privataus sektoriaus partnerystės būdu viešųjų paslaugų teikimą užtikrins Vilniaus miesto savivaldybė ir viso Projekto ataskaitinio laikotarpio metu savivaldybė įsipareigos mokėti nustatytą *metinį mokėjimą* už naudojimąsi infrastruktūra.

4.4. Finansiniai rodikliai

4.4.1. Investicijų finansiniai rodikliai

Finansinė grynoji dabartinė vertė investicijoms (toliau – FGDV(I)) skaičiuojama siekiant įvertinti planuojamų investicijų naudą šiandien, t. y. grynoji dabartinė vertė parodo, ar verta investuoti į Projektą. Įvertinus tai, kad Projektas bus pradėtas vykdyti 2024 m., FGDV(I) skaičiuojama projekto pradžios metams (šie metai skaičiavimuose nėra diskontuojami).

Pagal apskaičiuotus investicijų finansinius rodiklius Projektas negeruoja finansinės grąžos nė vienos alternatyvos atžvilgiu, kadangi I ir II alternatyvos metu FGDV(I) yra < 0. Finansinis naudos ir išlaidų santykis (toliau – FNIS) atskleidžia kiek kartų Projekto sukuriama finansinė nauda viršija jam įgyvendinti reikalingas finansines išlaidas (žr. 13 lent.).

13 lentelė. Projekto investicijų finansinės grąžos rodikliai

	I alternatyva	II alternatyva
FGDV investicijoms, Eur	-45 861 623	-47 236 387
FVGN investicijoms 2024 m., proc.	-6,46%	-6,54%
FNIS	0,06	0,06

4.4.2. Išvada dėl finansinio gyvybingumo

Projekto įgyvendinimas (visų alternatyvų atveju) suplanuotas taip, kad veikla nenutrūktų dėl lėšų trūkumo, t. y. kiekvienais Projekto ataskaitinio laikotarpio metais sukauptasis grynasis pinigų srautas nebūtų neigiamas. Projekto sukauptasis grynasis pinigų

srautas parodo, ar Projekto ataskaitiniu laikotarpiu numatomos įplaukos padengs išlaidas atitinkamu laikotarpiu. Atskirų metų grynasis pinigų srautas gali būti neigiamas, tačiau atskirų metų sukauptasis grynųjų pinigų srautas negali būti neigiamas.

Kaupiant pinigų srautus, kiekvienų metų grynasis pinigų srautas perkeliamas į kitus metus. Pagal sukauptąjį grynąjį pinigų srautą sprendžiama, ar įgyvendinant Projektą pajėgiama užtikrinti reikalingus pinigų srautus per visą Projekto ataskaitinį laikotarpį. Projekto I ir II alternatyvų metu savivaldybės lėšos yra numatomos su viešųjų paslaugų teikimu susijusių ir naudojimąsi infrastruktūra išlaidų padengimui.

4.4.3. Kapitalo finansiniai rodikliai

Finansinė grynoji dabartinė vertė kapitalui (toliau – FGDV(K)) atskleidžia, kokią finansinę naudą per Projekto ataskaitinį laikotarpį sukuria jo savininko investuotas kapitalas.

Finansinė vidinė grąžos norma kapitalui (toliau – FVGN(K)) yra vertinama kartu su FGDV(K). FVGN(K) – diskonto norma, kurią pritaikius FGDV(K) lygi nuliui.

Pagal apskaičiuotus finansinius kapitalo rodiklius Projektas šiuo aspektu nėra patrauklus įgyvendinti nei vienos alternatyvos atveju, nes investuotas kapitalas per Projekto ataskaitinį laikotarpį sukuria tik neigiamą finansinę naudą. Taip pat Projekto FVGN(K) visų alternatyvų atveju yra neigiama ir ženkliai mažesnė nei Projekto FDN (žr.14 lent.).

14 lentelė. Projekto finansinės kapitalo grąžos rodikliai

	I alternatyva	II alternatyva
FGDV kapitalui, Eur	-78 620 182	-80 891 783

4.4.4. Rodiklių palyginimas

15 lentelė. Projekto finansinių rodiklių palyginimas

	I alternatyva	II alternatyva
FGDV investicijoms, Eur	-45 861 623	-47 236 387
FVGN investicijoms 2020 m., proc.	-6,46 %	-6,54 %
FNIS	0,06	0,06
FGDV kapitalui, Eur	-78 620 182	-80 891 783

Pagal 17 lentelėje pateiktus apibendrinančius finansinių rodiklių duomenis, daroma išvada, kad abi alternatyvos neigeruoja finansinės grąžos FGDV(I)<0. Patraukliausia alternatyva FGDV (K) atžvilgiu – I alternatyva, nes jos pasiekiama reikšmė artimiausia 0. Atsižvelgiant į tai, jog Projektas įgyvendinamas viešojo sektoriaus (Vilniaus miesto savivaldybės), tikslinga atlikti ekonominės analizės vertinimą siekiant įvertinti Projekto alternatyvų sukuriamas ekonomines-socialines naudas ir identifikuoti tinkamiausią alternatyvą Projekto įgyvendinimui.

5. EKONOMINĖ ANALIZĖ

5.1. Rinkos kainų pavertimas į ekonomines

Finansinėje analizėje įvertintus srautus gali paveikti konkurencinė, mokestinė aplinka ir kiti veiksniai, dėl kurių pasireiškimo finansinėje analizėje įvertinti pinigų srautai neatspindi tikrosios pinigų vertės. Socialinėje – ekonominėje analizėje turi būti naudojami ne finansiniai, o ekonominiai pinigų srautai, todėl finansinės analizės pinigų srautus reikia koreguoti pagal atitinkamus konversijos koeficientus. Šis žingsnis vadinamas konvertavimu.

Šio etapo tikslas – nustatyti perėjimo nuo rinkos prie skaičiuojamųjų verčių faktoriaus (daugikliais), perskaičiuoti finansinius pinigų srautus į ekonominius ir apskaičiuoti ekonomines vertes.

Atliekant konvertavimą, naudojami tie patys finansiniai pinigų srautai, kurie jau buvo naudoti apskaičiuojant FGDV(I) ir FVGN(I). Konvertavimui konversijos koeficientai taikomi tokiu būdu:

- išskaičiuojant PVM, jeigu jis buvo įtrauktas į investicijų, prekių ir paslaugų savikainą, taip pat muitus, akcizus bei veiklos subsidijas. Investicinio Projekto finansiniuose skaičiavimuose Projektas buvo vertinamas viešojo sektoriaus įgyvendinimo atžvilgiu – skaičiavimuose PVM mokestis nebuvo įtraukiamas, todėl ir nėra eliminuojamas;
- taikomos konversijos koeficientų reikšmės atskirai kiekvienai prekių ir paslaugų grupei pagal ekonominės veiklos sektorius. Remiantis Metodika parenkami kiekvienam konversijos faktoriui tinkami konversijos koeficientai.

5.2. Socialinė diskonto norma

Ekonominiuose skaičiavimuose, skaičiuojant pinigų srautų dabartinę vertę, Metodikoje rekomenduojama taikyti 5 proc. diskonto normą.

5.3. Išorinio poveikio įvertinimas

5.3.1. Poveikio komponentai

Poveikio komponentas, turintis įtakos Projekto socialinei-ekonominei naudai, buvo identifikuotas ir parinktas remiantis VšĮ Centrinės projektų valdymo agentūros Konversijos koeficientų bei ekonominės-socialinės naudos (žalos) apskaičiavimo metodika.

Identifikuotas socialinės-ekonominės naudos poveikio komponentas abiem scenarijams ir jų alternatyvoms:

- pasiryžimas sumokėti už padidėjusį bendrojo ugdymo paslaugų prieinamumą ir pagerėjusią kokybę.

Poveikio komponentas buvo pasirinktas atsižvelgiant į Projekto specifiką bei įvertinus kitus švietimo sektoriui nustatytus socialinio-ekonominio poveikio komponentus ir jų atitiktį Projekto specifikai. Projekto metu nebus patiriama socialinė-ekonominė žala, todėl nėra pasirenkama nė vieno žalos poveikio komponento.

5.3.2. Poveikio mastas

Identifikuotiems socialinės-ekonominės naudos poveikio komponentams įvertinti buvo identifikuotos prielaidos kiekvienam scenarijui ir jų alternatyvoms. Įvertinus komponentų poveikio mastą pagal VšĮ Centrinės projektų valdymo agentūros Konversijos koeficientų bei ekonominės-socialinės naudos (žalos) apskaičiavimo metodiką ir jos 6 priedą Konversijos koeficientų bei socialinės – ekonominės naudos (žalos) komponentų įverčių reikšmės, buvo apskaičiuota Projekto metu patiriama socialinė-ekonominė nauda.

Atsižvelgiant į šiuolaikinei mokyklai iškeltus uždavinius ir į nagrinėjamose mokyklose planuojamas įgyvendindinti pokyčių plano gaires (kryptis), dėl kurių bus atlikti švietimo įstaigų funkciniai erdviniai pokyčiai (nurodyti 3.4 dalyje), daroma prielaida, kad dėl įgyvendindinamų švietimo įstaigų funkcinių erdvinių pokyčių mokyklinio ugdymo paslaugų kokybė ir teikimo efektyvumas kiekvienam mokiniui pagerės nemažiau 30 proc.

Atsižvelgiant į tai socialinei-ekonominei naudai apskaičiuoti taikoma 30 proc. įverčio dydžio.

- ***Pasiryžimas sumokėti už padidėjusį bendrojo ugdymo paslaugų prieinamumą ir pagerėjusią kokybę.***

5.4. Ekonominiai rodikliai

Ekonominė grynoji dabartinė vertė (toliau – EGDV) parodo Projekto naudą skaičiuojant šios dienos pinigų verte – jeigu EGDV teigiama, vadinasi Projekto ekonominė nauda padengs investicijos ir sąnaudų sumą. Jei EGDV < 0, tai reiškia, kad diskontuoti Projekto generuojami naudų ir sąnaudų skirtumo srautai nepadengia diskontuotų investicijų ir Projektas per ataskaitinį laikotarpį yra ekonomiškai nepatrauklus. Kai EGDV < 0, Projekto ekonominė nauda, viršijanti patirtas išlaidas, nebus pasiekta.

Visų alternatyvų EGDV yra teigiamos (žr. 16 lent.), o esant teigiamai EGDV reikšmei, diskontuoti Projekto generuojami naudų ir sąnaudų skirtumo srautai padengia diskontuotas investicijas, todėl Projektas yra ekonomiškai patrauklus visų alternatyvų atveju Projekto iniciatoriams ir visuomenei.

16 lentelė. Projekto alternatyvų EGDV

	I alternatyva	II alternatyva
EGDV (Eur)	12 503 895	11 556 135

Ekonominė vidinė grąžos norma (toliau – EVGN) yra antrasis ekonominės socialinės analizės rodiklis, vertinamas kartu su EGDV. Kadangi apskaičiuota EVGN investicijoms I alternatyvos atveju yra didesnė už pasirinktą minimalią realią 5 proc. dydžio Projekto EVGN normą, vadinasi Projekto sukuriama ekonominė nauda pagrindžia Projekto įgyvendinimo grąžą ir vertę, todėl Projektą rekomenduojama vykdyti. Projekto apskaičiuota visų alternatyvų EVGN pateikiama 17 lentelėje.

17 lentelė. Projekto alternatyvų EVGN

	I alternatyva	II alternatyva
EVGN	8,45%	8,12 %

Ekonominis naudos ir išlaidų santykis (toliau – ENIS) – svarbiausias socialinės-ekonominės analizės rodiklis, atskleidžiantis, kiek kartų Projekto sukuriama nauda viršija jam įgyvendinti reikalingas išlaidas. **Viešųjų investicijų projektų ENIS visais atvejais privalo būti didesnis už 1**. (žr. 18 lent.).

18 lentelė. Projekto alternatyvų ENIS

	I alternatyva	II alternatyva
ENIS	1,36	1,33

5.5. Optimalios alternatyvos parinkimas

Optimalios alternatyvos pasirinkimui didžiausią įtaką turi EGDV rodiklis, tačiau atsižvelgiant į esamą Vilniaus miesto savivaldybės finansinę situaciją (net ir didėjant savivaldybėje gyventojų skaičiui bei augant gyventojų pajamų mokesčio surinkimui) ir reikiamas Projekto investicijas daroma išvada, jog **Projekto optimali ir siūloma įgyvendinti alternatyva yra I alternatyva „Rekonstrukcija“.**

Įgyvendinant Projektą I alternatyvos būdu būtų siekiama šių fizinių įgyvendinimo rezultatų[8]:

- **Pagerinti mokyklinio ugdymo paslaugų kokybę ir teikimo efektyvumą Vilniaus Šv. Kristoforo progimnazijoje, Vilniaus Filaretų pradinėje mokykloje, Vilniaus Petro Vileišio progimnazijoje, Vilniaus Barboros Radvilaitės progimnazijoje ir Vilniaus Gerosios Vilties progimnazijoje sukuriant ir užrikrinant interaktyvų integralų, kontekstualų ir personalizuotą ugdymą, erdves saviraiškai, kūrybai, praktikai ir kitai aktyviai veiklai bei erdves judėti, ilsėtis ir veikti, ugdymosi aplinką, kur mokiniai būna, mokosi, bendrauja ir kur nuolat kuriasi tarpusavio santykiai bei užtikrinti visos dienos mokyklą, visavertį mokyklos bendruomenės narių bendradarbiavimą bei specialiųjų poreikių tenkinimą, atliekant esamų mokymo įstaigų pastatų rekonstrukciją. Pastatų energetinio naudingumo klasė bus ne mažesnė nei „A+“.**

Jei Projektą būtų numatyta įgyvendinti valdžios ir privataus subjekto partnerystės (toliau - VžPP) būdu, Vilniaus miesto savivaldybės metinis mokėjimas iš viso siektų 7 090 306 Eur už infrastruktūros sukūrimą ir naudojimąsi infrastruktūra.

[8] Įgyvendinimo rezultatai pateikti pagal iš anksto numatytus užsakovo poreikius ir rengiant techninį projektą ar keičiantis projekto apimčiai indikaciniai rezultatai gali kisti.

6. JAUTRUMAS IR RIZIKOS

6.1. Jautrumo analizė

Jautrumo analizė atskleidžia, kaip kiekvieno atskiro kintamojo pasikeitimas daro įtaką analizuojamo Projekto rezultatams. Jautrumo analizė atliekama atskirai keičiant prielaidas dėl kiekvieno kintamojo reikšmės ir stebint kaip pakeitimai daro įtaką finansiniams (FGDV(I), FVGN(I)) ir ekonominiams (EGDV, EVGN) rodikliams.

Jautrumo analizė, ją inicijavus Metodikos skaičiuoklėje, yra atliekama šiuo eiliškumu:

- kintamųjų nustatymas;
- tarpusavio priklausomybės įvertinimas;
- atliekama elastingumo analizė;
- nustatomi kritiniai kintamieji ir jų lūžio taškai.

Jautrumo analizės rezultatas yra kritinių kintamųjų ir jų lūžio taškų sąrašas, taip pat grafiškai pavaizduota kritinių kintamųjų įtaka. Kritinių kintamųjų ir jų lūžio taškų sąrašas sudaromas atlikus visų kintamųjų jautrumo analizę. Kritiniais kintamaisiais yra laikomi kintamieji, kurių reikšmei pasikeitus 1 proc., Projekto FGDV(I), FVGN(I), EVGN arba EGDV pasikeičia daugiau nei 1 proc.

Remiantis Metodika nustatyti Projekto kintamieji:

- Projekto ataskaitinis laikotarpis;
- FDN;
- SDN;
- darbo užmokesčio išlaidos;
- kitos išlaidos;
- pasiryžimas sumokėti už padidėjusį bendrojo ugdymo paslaugų prieinamumą ir pagerėjusią kokybę.

Tarpusavyje priklausomi kintamieji nebuvo identifikuoti, todėl nė vienas kintamasis nėra eliminuojamas.

Elastingumo analizė parodo, kaip kiekvieno atskiro kintamojo pasikeitimas daro įtaką Projekto rezultatams. Atsižvelgiant į elastingumo analizės rezultatus buvo identifikuotas vienas **kritinis kintamasis – Pasiryžimas sumokėti už padidėjusį bendrojo ugdymo paslaugų prieinamumą ir pagerėjusią kokybę;**

Kritiniam kintamajam buvo apskaičiuotas lūžio taškas (lūžio taškas – kritinio kintamojo reikšmė, kurią pasiekus EGDV tampa lygi nuliui, arba kitaip tariant, Projekto sukuriama socialinė-ekonominė nauda nesiekia minimalios priimtinos reikšmės, kuriai esant grynoji dabartinė Projekto išlaidų vertė lygi sukuriamai naudai) (žr. 19 lent.).

19 lentelė. Projekto kritinio kintamojo lūžio taškas

Kritinis kintamasis	Lūžio taškas (GDV)
Pasiryžimas sumokėti už padidėjusį bendrojo ugdymo paslaugų prieinamumą ir pagerėjusią kokybę	43 944 656

6.2. Scenarijų analizė

Scenarijų analizė yra speciali jautrumo analizės forma, kurioje vertinama bendra kritinių kintamųjų įtaka finansiniams (FGDV(I), FVGN(I)) ir ekonominiams (EGDV, EVGN) rodikliams. Skaičiuoklėje atliekama iš viso penkių įvykių klostymosi scenarijų analizė: 1) pesimistinis; 2) mažiau pesimistinis; 3) realus; 4) mažiau optimistinis ir 5) optimistinis. Atliekamoje scenarijų analizėje nebuvo koreguojamos prielaidos.

Atlikta scenarijų analizė atskleidė, jog finansine išraiška Projektas finansiškai būtų efektyvus I alternatyvos scenarijumi. Vertinant Projekto ekonominę – socialinę reikšmę, daroma išvada, kad Projektas šiuo požiūriu būtų naudingas ir jį verta įgyvendinti susiklosčius bet kuriam scenarijui, nes EGDV visais atvejais – teigiama.

20 lentelė. Scenarijų analizė

Finansiniai (ekonominiai) rodikliai	Pesimistinis	Mažiau pesimistinis	Realus	Mažiau optimistinis	Optimistinis
FGDV(I)	-70 504 660	-54 569 644	-45 861 623	-37 153 602	-24 091 575
FVGN(I)	-11,86%	-8,27%	-6,46%	-4,67%	-1,90%
EGDV	-5 117 143	6 408 826	12 503 895	18 598 963	27 741 565
EVGN	3,69%	6,70%	8,45%	10,36%	13,67%

6.3. Kintamųjų tikimybės

VšĮ Centrinės projektų valdymo agentūros ekspertai atliko tyrimus ir nustatė kiekvienam kintamajam labiausiai tikėtinus tikimybių skirstinius ir jų parametrus, todėl Metodologijoje rekomenduojamoje skaičiuoklėje kiekvienam tiesioginiam kintamajam pagal nutylėjimą jau yra parinktas labiausiai tikėtinas tikimybių skirstinys ir jo parametrų reikšmės. Todėl tolimesni skaičiavimai yra atliekami pagal Metodologijoje rekomenduojamos skaičiuoklės jau parinktus tikimybių skirtinius.

6.4. Rizikų vertinimas

6.4.1. Kintamųjų rizikos įverčiai

Pasinaudojant Metodikoje rekomenduojama skaičiuokle apskaičiuoti kiekvieno tiesioginio kintamojo rizikos įverčiai (žr. 21 lent.).

21 lentelė. Tiesioginių kintamųjų rizikos įverčiai

Tiesioginiai kintamieji	Rizikos įvertis (GDV, Eur)	Rizikos įvertis (reali vertė, Eur)
Darbo užmokesčio išlaidos	-5 745 992	-8 264 348
Elektros energijos išlaidos	44 816	64 457
Šildymo (išskyrus elektrą) išlaidos	-681 867	-980 717
Infrastruktūros būklės palaikymo išlaidos	3 657 532	5 260 557
Kitos išlaidos	-7 528	-10 828

6.4.2. Rizikos grupės ir rizikų valdymo veiksniai

Apskaičiavus kintamųjų rizikos įverčius, atliekamas Projekte galinčių pasireikšti rizikų vertinimas. Išskiriamos 8 pagrindinės rizikų grupės, kurių kiekvienai pagal rizikos pasireiškimo pobūdį priskiriami atitinkamų tiesioginių kintamųjų rizikos įverčiai:

- projektavimo (planavimo) kokybės rizikų grupė – tiesioginiai kintamieji: projektavimo, techninės priežiūros ir kitos su investicijomis į ilgalaikį turtą susijusios paslaugos, projekto administravimas ir vykdymas.
- įsigyjamų (atliekamų) rangos darbų kokybės rizikų grupė – tiesioginiai kintamieji: žemė, nekilnojamasis turtas, statyba, rekonstravimas, kapitalinis remontas ir kiti darbai.
- įsigyjamų (atliekamų) paslaugų kokybės rizikų grupė – tiesioginiai kintamieji: kitos paslaugos ir išlaidos.
- įsigyjamų (pagamintų) įrangos, įrenginių ir kito turto kokybės rizikų grupė – tiesioginiai kintamieji: įranga, įrenginiai ir kitas turtas.
- nepakankamo finansavimo rizikų grupė – tiesioginiai kintamieji: paskolų palūkanos.
- rinkai pateikiamų produktų (paslaugų, prekių (tinkamumo rizikų grupė – tiesioginiai kintamieji: veiklos išlaidos (išskyrus paskolų palūkanas)).
- paklausos rinkai pateikiamiems produktams (paslaugoms, prekėms) rizikų grupė – tiesioginiai kintamieji: pajamos.
- turto likutinės vertės projekto ataskaitinio laikotarpio pabaigoje rizikų grupė – tiesioginiai kintamieji: investicijų likutinė vertė, reinvesticijos.

Vertinimas atliekamas remiantis Metodikos 7 priede pateikta informacija apie rizikų veiksnius kiekvienai iš rizikų grupių bei vertinama, ar konkretus rizikos veiksnys turi įtakos Projektui, kaip minimizuoti šią įtaką ir tinkamai suvaldyti jos pasireiškimą (žr. 22 lent.).

22 lentelė. Rizikų valdymas

Eil. Nr.	Rizikų grupė	Rizikų veiksniai	Paaiškinimas (detalizavimas)	Valdymo priemonės ir veiksmai
1.	Projektavimo (planavimo) kokybės rizika	• parengtas statinio techninio projektas ar atskiros jo dalys yra netikslios; • projektavimo paslaugų trukmė nukrypsta nuo planuotos; • reikalavimai infrastruktūrai, nurodyti pirkimo dokumentuose, negali būti realizuoti praktikoje; • įgyvendinant projektą, paaiškėja žemės sklypo (-ų) ir/ar perduodamo turto valdymo, naudojimo ir disponavimo apribojimai; • projektavimo etape pakeičiami nustatyti reikalavimai infrastruktūrai (įskaitant neesminius pakeitimus)	Pasireiškus rizikai dėl projektavimo (planavimo) kokybės, poveikis būtų daromas Projekto įgyvendinimo trukmei, investicijų išlaidoms ir siekiamiems rezultatams. Projektuotojams netinkamai parengus techninį projektą ar jo dalį, poveikis pasireikštų rangos darbų etape, nes dėl projekto netikslumų galėtų pakisti rangos darbų apimtys ir kaina. Užsitęsus projektavimo etapui, pasikeitus nustatytiems infrastruktūros reikalavimams ar išaiškėjus turto disponavimo apribojimams, užsitęstų ne tik Projekto įgyvendinimo trukmė, bet galimai būtų patiriami ir finansiniai nuostoliai. Kilus ginčams tarp viešojo ir privataus sektorių, kurie įgyvendintų Projektą kartu bei pasireiškus nenugalimos jėgos	Rizikos valdymui pasitelkiamas rizikos pasidalijimas tarp šalių ir rizikos perdavimas. Abi šalys pasidalija Projekto planavimo ir reikalavimų infrastruktūrai pokyčių rizikų veiksnius. Visi kiti veiksniai būtų perduoti privačiam investuotojui atsižvelgiant į tai, jog privatus investuotojas turi atitinkamos rizikos valdymo patirties ir galės užtikrinti projektavimo (planavimo) kokybę.

Eil. Nr.	Rizikų grupė	Rizikų veiksniai	Paaiškinimas (detalizavimas)	Valdymo priemonės ir veiksmai
		• kyla ginčai tarp šalių; • pasireiškia nenugalimos jėgos aplinkybės projektavimo (planavimo) metu.	aplinkybėms, įtaka galimai būtų daroma tiek Projekto trukmei, tiek investicijoms. Taip pat galėtų būti paveiktas ir Projektu siekiamų rezultatų pasiekimas.	
2	Rangos darbų rizika	• sukeliama žala aplinkai, atliekant naujo nekilnojamojo turto rangos darbus; • rangos darbų kokybė neužtikrinama dėl nepalankių oro sąlygų; • rangos darbų kokybė neužtikrinama dėl žmogiškųjų išteklių; • rangos darbų vykdymo etape pakeičiami reikalavimai rangos darbų kokybei (įskaitant neesminius pakeitimus); • pasireiškia nenugalimos jėgos aplinkybės rangos darbų vykdymo metu.	Pasireiškus rizikai dėl rangos darbų kokybės, poveikis būtų daromas Projekto įgyvendinimo trukmei, investicijų išlaidoms ir siekiamiems rezultatams. Dėl įvairių priežasčių rangovui nekokybiškai atlikus rangos darbus (esant blogoms oro sąlygoms nesilaikyta technologinių procesų), jie turėtų būti taisomi. Priklausomai nuo jų masto, galėtų užsitęsti Projekto vykdymo terminas ir dėl to, kaip jau minėta aprašant projektavimo riziką, Projekto vykdytojas galimai patirtų finansinius nuostolius. Pasireiškus nenugalimos jėgos aplinkybėms, įtaka galimai būtų daroma tiek Projekto trukmei, tiek investicijoms. Taip pat galėtų būti paveiktas ir Projektu siekiamų rezultatų pasiekimas.	Rizikos valdymui pasitelkiamas rizikos pasidalijimas tarp šalių ir rizikos perdavimas. Abi šalys pasidalija Projekto rangos darbų vykdymo etape pakeičiamų reikalavimų rangos darbų kokybei rizikos veiksnį. Visi kiti veiksniai būtų perduoti privačiam investuotojui atsižvelgiant į tai, jog privatus investuotojas turi atitinkamos rizikos valdymo patirties ir galės užtikrinti rangos darbų kokybę.
3	Įsigyjamos	• įrangos, įrenginių ir kito	Įsigyjamos (pagaminamos) įrangos,	Rizikos valdymui pasitelkiamas rizikos

Eil. Nr.	Rizikų grupė	Rizikų veiksniai	Paaiškinimas (detalizavimas)	Valdymo priemonės ir veiksmai
	(pagaminamos) įrangos, įrenginių ir kito ilgalaikio turto rizika	ilgalaikio turto gamybos ir tiekimo metu pakeičiami reikalavimai jų kokybei (įskaitant neesminius pakeitimus); • vėluoja įrangos, įrenginių ar kito ilgalaikio turto įsigijimas; • pasireiškia nenugalimos jėgos aplinkybės kuriant įrangą, įrenginius ar kitą ilgalaikį turtą.	įrenginių ir kito ilgalaikio turto kokybė vertinant rizikos veiksnius suvokiama ne tik kaip nukrypimas nuo standartų, normatyvinių techninių dokumentų, higienos normų ir kitų reikalavimų, bet ir nukrypimas nuo suderinto įrangos pristatymo grafiko ir pan. Rizikos veiksnių pasireiškimas turi įtakos išimtinai tik įrangos įsigijimo išlaidoms. Pasireiškus nenugalimos jėgos aplinkybėms, įtaka galimai būtų daroma tiek Projekto trukmei, tiek investicijoms. Taip pat galėtų būti paveiktas ir Projektu siekiamų rezultatų pasiekimas.	pasidalijimas tarp šalių ir rizikos perdavimas. Abi šalys pasidalija Projekto įrangos reikalavimų kokybei rizikos veiksnį. Visi kiti veiksniai būtų perduoti privačiam investuotojui atsižvelgiant į tai, jog privatus investuotojas turi atitinkamos rizikos valdymo patirties ir galės užtikrinti šios rizikos minimizavimą.
4	Įsigyjamų paslaugų rizika	• Įsigyjamų paslaugų kokybė neužtikrinama dėl žmogiškųjų išteklių kokybės ir prieinamumo; • įsigyjamų paslaugų trukmė nukrypsta nuo planuotos; • paslaugų kaina nukrypsta nuo planuotos; • paslaugų teikimo metu pakeičiami nustatyti	Įsigyjamų paslaugų rizikos veiksnys suvokiamas ne tik kaip nukrypimas nuo standartų, higienos normų ir kitų reikalavimų, bet ir nukrypimas nuo suderintos teikiamų paslaugų apimties bei biudžeto.	Rizikos valdymui pasitelkiamas rizikos perdavimas. Visi rizikos veiksniai būtų perduoti privačiam investuotojui atsižvelgiant į tai, jog privatus investuotojas turi atitinkamos rizikos valdymo patirties ir galės užtikrinti šios rizikos minimizavimą.

Eil. Nr.	Rizikų grupė	Rizikų veiksniai	Paaiškinimas (detalizavimas)	Valdymo priemonės ir veiksmai
		reikalavimai paslaugų kokybei (įskaitant neesminius pakeitimus); • pasireiškia nenugalimos jėgos aplinkybės (Paslaugų teikimo metu).		
5	Finansavimo prieinamumo rizika	• Finansavimo poreikis pasikeičia dėl padidėjusių investicijų išlaidų; • pagrindinės paskolos suteikimo sąlygų įvykdymas; • pasikeičia pagrindinės paskolos tarpbankinių paskolų palūkanų norma; • finansavimo poreikis pasikeičia dėl pridėtinės vertės mokesčio tarifo pasikeitimo; • finansavimo poreikis pasikeičia dėl bet kurio mokesčio išskyrus pridėtinės vertės mokestį ar rinkliavos tarifo	Finansavimo prieinamumas vertinant rizikos veiksnius suvokiamas ne tik kaip finansavimo trūkumas dėl pasikeitusio poreikio, bet ir nukrypimas nuo suderintos finansavimo paslaugų kainos, finansavimo teikimo laiko bei kitų sąlygų.	Rizikos valdymui pasitelkiamas rizikos pasidalijimas tarp šalių ir rizikos perdavimas. Abi šalys atitinkamai savo įsipareigojimams (viešasis sektorius – metinio mokėjimo finansavimo, o privataus – finansavimo poreikio, pasikeitusios finansavimo paslaugų kainos ir finansavimo teikimo rizikas) pasidalija Projekto finansavimo prieinamumo riziką. Viešojo sektoriaus rizika gali būti valdoma tinkamai atlikus biudžeto planavimo ir finansavimo poreikio vertinimus.

Eil. Nr.	Rizikų grupė	Rizikų veiksniai	Paaiškinimas (detalizavimas)	Valdymo priemonės ir veiksmai
		pasikeitimo; • finansavimo poreikis pasikeičia dėl subsidijų sumos pasikeitimo.		
6	Teikiamų paslaugų rizika	• Pakeičiami nustatyti kokybės reikalavimai paslaugoms; • pasikeičia teisės aktai, reglamentuojantys teikiamas paslaugas; • paslaugų tinkamumas neužtikrinamas dėl žmogiškųjų išteklių.	Nukrypimus nuo nustatytų Paslaugų kokybės reikalavimų reiškianti rizika. Tinkamumo rizika suvokiama ne tik kaip jų kokybės nukrypimas nuo standartų, normatyvinių techninių dokumentų, higienos normų, ar techninėse specifikacijose nustatytų reikalavimų, bet ir nukrypimas nuo suderinto Paslaugų teikimo grafiko bei biudžeto. Veiksnio pasireiškimas turi įtakos veiklos išlaidoms.	Rizikos valdymui pasitelkiamas rizikos prisiėmimas atsižvelgiant į viešojo sektoriaus turimą patirtį valdant šią riziką.
7	Paklausos rinkoje rizika	• Vėluojama pradėti teikti paslaugas; • pasikeičia demografiniai veiksniai; • prasireiškia nenugalimos jėgos aplinkybės.	Pasikeitus demografiniams rodikliams, poveikis galėtų būti tiek teigiamas, tiek neigiamas. Rizikos veiksnys pasireiškia, kai Paslaugų teikimo metu įvyksta įvykiai, kurie vadovaujantis VPSP sutartimi bei teisės aktais priskiriami nenugalimos jėgos aplinkybėms. Nenugalimos jėgos aplinkybės neapima įvykių ar veiksmų,	Rizikos valdymui turėtų būti užtikrinamos kokybiškai teikiamos paslaugos. Vėlavimo rizika yra perduodama privačiam sektoriui. Demografinių veiksnių rizika yra prisiimama viešojo sektoriaus.

Eil. Nr.	Rizikų grupė	Rizikų veiksniai	Paaiškinimas (detalizavimas)	Valdymo priemonės ir veiksmai
			tiesiogiai ar netiesiogiai priklausančių nuo VPSP sutarties šalių. Rizikos veiksnio pasireiškimas gali reikšti Paslaugų kokybės sutrikdymą, Paslaugų teikimo visišką ar dalinį nutraukimą, kitų projekto įgyvendinimo veiklų sutrikdymą ar nutraukimą, taip pat papildomų, nenumatytų, išlaidų atsiradimą.	
8	Turto likutinės vertės rizika	• Nukrypstama nuo infrastruktūros būklės palaikymo plano; • nustatyti perduodamo turto valdymo, naudojimo ir disponavimo teisių apribojimai dėl sandorių su trečiosiomis šalimis.	Turto kaip investavimo objekto likutinė ataskaitinio laikotarpio pabaigoje.	Rizikos valdymui pasitelkiamas rizikos perdavimas privačiam sektoriui atsižvelgiant į tai, jog jam priklausys nuomos teisė į turtą.

6.4.3. Vertė rizikos grupėse

Projekto ataskaitinio laikotarpio metu galinti pasireikšti teikiamų paslaugų grupės rizika yra susijusi su planuojamomis veiklos išlaidomis. Projekte numatyta, jog veiklos išlaidos per visą Projekto ataskaitinį laikotarpį išliks pastovios.

Apskaičiuotos kiekvieno finansinio ir ekonominio rodiklio (vertinus riziką) vertės pateikiamos 23 lentelėje.

23 lentelė. Kiekvieno finansinio ir ekonominio rodiklio (įvertinus riziką) vertės

Rodiklio pavadinimas	
Finansinė grynoji dabartinė vertė investicijoms - FGDV(I)	-76 479 579
Finansinė vidinė grąžos norma investicijoms - FVGN(I)	-13,62 %
Finansinė modifikuota vidinė grąžos norma investicijoms - FMVGN(I)	-8,25 %
Finansinis naudos ir išlaidų santykis - FNIS	-0,01
Finansinė grynoji dabartinė vertė kapitalui - FGDV(K)	-90 149 302
Finansinė vidinė grąžos norma kapitalui - FVGN(K)	Nėra reikšmės
Finansinė modifikuota vidinė grąžos norma kapitalui - FMVGN(K)	-11,03 %
Sąnaudų efektyvumo/veiksmingumo rodiklis	-
Ekonominė grynoji dabartinė vertė - EGDV	-9 372 190
Ekonominė vidinė grąžos norma - EVGN	2,60 %
Ekonominės naudos ir išlaidų santykis - ENIS	0,83

6.5. Rizikos priimtinumas

Rizikos priimtinumas yra vertinamas Metodikoje rekomenduojamoje skaičiuoklėje atliekant *Monte Carlo* analizės metodą. Monte Carlo statistinio pasiskirstymo metodui atlikti pasirinktas naudojamų simuliacijų skaičius – 5 000.

Atlikus skaičiuoklėje Monte Carlo analizę buvo identifikuotos labiausiai tikėtinos rodiklių reikšmės (žr. 26 lent). Identifikuota, jog labiausiai tikėtina, kad FGDV(I) rodiklis bus teigiamas. 4 skyriuje identifikuotų ekonominės analizės rodiklių labiausiai tikėtino reikšmės (atlikus Monte Carlo analizę) yra teigiamos (žr. 24 lent.). **Tikimybė, kad parinkta minimali priimtina EGDV rodiklio reikšmė bus pasiekta yra 65,5 proc.**

24 lentelė. Monte Carlo analizės rezultatai

Rodiklis	Pageidaujama (minimaliai priimtina) rodiklio reikšmė (Eur ir proc.)	Tikimybė, kad nurodyta reikšmė bus pasiekta (proc.)	Labiausiai tikėtina rodiklio reikšmė (Eur ir proc.)
FGDV(I)	0	0,0%	-43 686 670
FVGN(I)	0,0%	0,0%	-6,6%
EGDV	1	56,5%	8 476 238
EVGN	5,1%	55,9%	4,5%

Atlikus jautrumo analizę ir rizikų vertinimą buvo identifikuotas vienas Projekto kritinis kintamasis – pasiryžimas sumokėti už bendrojo ugdymo paslaugų prieinamumą. Atlikta scenarijų analizė atskleidė, jog finansine išraiška Projektas viešojo sektoriaus atžvilgiu nebūtų finansiškai efektyvus nė vienu scenarijumi dėl neigiamos FGDV(I), tačiau socialine-ekonomine išraiška Projektas visais scenarijais būtų naudingas ir tikslingas įgyvendinti dėl teigiamos EGDV reikšmės. Monte Carlo analizė taip pat parodė, jog Projektą tikslinga įgyvendinti dėl 56,5 proc. tikimybės, jog Projekto EGDV bus teigiama.

7. PROJEKTO VYKDYMO PLANAS

7.1. Projekto trukmė ir etapai

Planuojamas Projekto įgyvendinimo grafikas:

- Privataus subjekto atranka iki 2023 IV ketv.
- Projektavimas iki 2024 m. IV ketv.
- Statyba iki 2026 m. II ketv.
- Valdymas iki 2038 m. II ketv.

Projektavimo etapą apima visi su techninio projekto parengimu susiję darbai, įskaitant tyrimų atlikimą, projekto ekspertizės atlikimą, statybą leidžiančio dokumento gavimą ir kt. susijusių veiksmų atlikimą.

Rangos darbų vykdymas apima visą darbų atlikimą visoje Projekto teritorijoje, įskaitant defektų taisymą ir kt. susijusių veiksmų atlikimą. Viso rangos darbų vykdymo metu būtų atliekama statybos techninė ir projekto vykdymo priežiūros.

7.2. Projekto vieta

Projekto vietos:

- Vilniaus Šv. Kristoforo progimnazija – Kalvarijų g. 87, Vilnius;
- Vilniaus Filaretų pradinė mokykla – Filaretų g. 43, Vilnius;
- Vilniaus Petro Vileišio progimnazija – Filaretų g. 3, Vilnius;
- Vilniaus Barboros Radvilaitės progimnazija – Genių g. 8, Vilnius;
- Vilniaus Gerosios Vilties progimnazija – Skroblų g. 3A, Vilnius.

7.3. Projekto komanda

Siekiant užtikrinti viešojo ir privataus sektorių interesų apsaugą bei sėkmingą Projekto įgyvendinimą dar iki konkurso turi būti vedamos viešos diskusijos, kurių rezultatai sudarytų prielaidas kokybiškesnei konkursinei dokumentacijai parengti.

Viešų aptarimų metu itin svarbu partneriams atskleisti kuo daugiau informacijos, kuri gali būti naudinga rengiantis Projekto įgyvendinimui bei pasidalijant Projekto rizikomis. Projekto apimčiai nustatyti tiek privataus, tiek viešojo sektoriaus atstovai turėtų pasitelkti reikalingus ekspertus – projektavimo, statybų planavimo, viešųjų paslaugų, kurias numatoma teikti Projekto metu, specialistus, teisininkus ir kt. ekspertus, kurie padės derybų metu pasiekti abiem pusėms priimtinų rezultatų.

Po viešų Projekto pristatymų bus suformuota bendra (viešojo ir privataus sektorių konsultantų atstovų) Projekto komanda, kuri bus atsakinga už Projekto įgyvendinimą, konkurso organizavimą ir sėkmingą rezultatų pasiekimą.

7.4. Projekto prielaidos ir tęstinumas

Projekto metu sukurti rezultatai bus atviri ir prieinami bei skirti naudotis visiems infrastruktūros naudotojams. Projekto ataskaitinį laikotarpį infrastruktūros tinkamu eksploatavimu ir priežiūrą rūpinsis privatus partneris (jo atsakomybes apibrėš pasirašyta VžPP sutartis). Vykdant priežiūrą bei palaikant infrastruktūros būklę bus užtikrinama, kad būtų palaikomos pastato, įrangos ir kitų elementų techninės savybės, taip užtikrinant, kad jos nenusidėvės anksčiau nei planuota.

7.5. Kitos išvados

Atlikta Projekto įgyvendinimo VPSP būdų analizė atskleidė, kad Projektą tikslingiausia įgyvendinti VžPP būdu. Įvertinus preliminarų atsipirkimo vertinimą privačiam investuotojui buvo identifikuotas 7 090 306 Eur savivaldybės metinis mokėjimas už naudojimąsi infrastruktūra (norint pasiekti investuotojo laukiamą grąžą ir užtikrinti Projekto patrauklumą).

Siekiant vykdyti Projektą, rekomenduojama atlikti tokius veiksmus:

1. Suderinti parengtą investicijų projektą su suinteresuotomis šalimis, įskaitant, bet neapsiribojant – VšĮ Centrine projektų valdymo agentūra.
2. Pristatyti Projektą potencialiems investuotojams: organizuojami pristatymo renginiai, rengiamos viešos diskusijos, informacija dalijamasi su nekilnojamo turto plėtros ir statybų asociacijomis (pvz. Lietuvos nekilnojamojo turto plėtros asociacija ir jos nariais, Lietuvos statybininkų asociacija ir jos nariais ir kt.);
3. Tikslinti Projekto apimtį pagal investuotojų ir kitų suinteresuotų šalių pastabas;
4. Parengti privataus investuotojo atrankos konkurso sąlygas;
5. Vykdyti konkursą privačiam investuotojui atrinkti.

IŠVADOS

- Augantis gyventojų skaičius Vilniaus mieste formuoja kylančią viešųjų paslaugų paklausą. Esama bendrojo ugdymo infrastruktūra yra nepakankama patenkinti kylančią paklausą. Taip pat nėra užtikrinta švietimo paslaugų kokybė. Neišsprendus esamų problemų ir apribojimų, ir įvertinus demografinių rodiklių prognozes, daroma išvada, jog bendrojo udgymo paslaugų poreikis tik didės.
- Išanalizavus Projekto įgyvendinimo alternatyvius teisinius modelius, teisinę aplinką buvo atliktas viešojo ir privataus sektorių partnerystės (koncesija / valdžios ir privataus subjektų partnerystė) tinkamumo Projektui vertinimas. **Siūlomas Projekto įgyvendinimo modelis** – ***valdžios ir privataus subjekto partnerystė:*** pažymėtina, kad valdžios ir privataus subjektų partnerystės modelis tradiciškai taikomas kuriant socialinių (pajamų negeneruojančių) paslaugų infrastruktūrą bei teikiant viešąsias paslaugas, kai Savivaldybė valdo turtą nuosavybės ar patikėjimo teise ir suteikia teisę savo sklype ar kitame turte teikti viešąsias paslaugas privačiam subjektui, už tai jam mokėdama metinį atlyginimą.
- Projekto įgyvendinimo atveju Savivaldybė privačiam investuotojui perduotų nuosavybės teise valdomą žemės sklypą ilgalaike (15 m.) partnerystės sutartimi ir kartu pirktų viešąsias paslaugas, kurių teikimui privatus subjektas turėtų pasiūlyti tiek tinkamą techninį sprendinį, tiek finansavimą, tiek sukurti paslaugų teikimui reikiamą infrastruktūrą.
- Pagrindinės problemos:
  - Neužtikrinta Vilniaus miesto mokyklinio ugdymo paslaugų kokybė ir teikimo efektyvumas – Nėra tinkamos būklės infrastruktūros kokybiškų švietimo paslaugų teikimui ir atitinkančios šiuolaikinei mokyklai keliamų užduočių.
  - Nepakankamas bendrojo ugdymo paslaugų prieinamumas – Didėjačiam mokinių skaičiui Vilniaus mieste nėra sudarytos tinkamos bendrojo ugdymo sąlygos bei neužtikrinta reikiama ugdymo infrastruktūra.
- Pasiūlos ir paklausos analizė atskleidė, jog esamos, švietimo veikloms skirtos patalpos, neatitinka kokybiškų švietimo paslaugų teikimo.
- Projekto analizės metu buvo vertintos dvi Projekto įgyvendinimo techninės alternatyvos:
  - **I Alternatyva – „Rekonstrukcija“** t.y. Pagerinti mokyklinio ugdymo paslaugų kokybę ir teikimo efektyvumą Vilniaus Šv. Kristoforo progimnazijoje, Vilniaus Filaretų pradinėje mokykloje, Vilniaus Petro Vileišio progimnazijoje, Vilniaus Barboros Radvilaitės progimnazijoje ir Vilniaus Gerosios Vilties progimnazijoje sukuriant ir užrikrinant interaktyvų integralų, kontekstualų ir personalizuotą ugdymą, erdves saviraiškai, kūrybai, praktikai ir kitai aktyviai veiklai bei erdves judėti, ilsėtis ir veikti, ugdymosi aplinką, kur mokiniai būna, mokosi, bendrauja ir kur nuolat kuriasi tarpusavio santykiai bei užtikrinti visos dienos mokyklą, visavertį mokyklos bendruomenės narių bendradarbiavimą bei specialiųjų poreikių tenkinimą, atliekant esamų mokymo įstaigų pastatų rekonstrukciją. **Pastatų energetinio naudingumo klasė bus ne mažesnė nei „A+“**.

- **II Alternatyva – „Nauja statyba“** t.y. Pagerinti mokyklinio ugdymo paslaugų kokybę ir teikimo efektyvumą Vilniaus Šv. Kristoforo progimnazijoje, Vilniaus Filaretų pradinėje mokykloje, Vilniaus Petro Vileišio progimnazijoje, Vilniaus Barboros Radvilaitės progimnazijoje ir Vilniaus Gerosios Vilties progimnazijoje sukuriant ir užrikrinant interaktyvų integralų, kontekstualų ir personalizuotą ugdymą, erdves saviraiškai, kūrybai, praktikai ir kitai aktyviai veiklai bei erdves judėti, ilsėtis ir veikti, ugdymosi aplinką, kur mokiniai būna, mokosi, bendrauja ir kur nuolat kuriasi tarpusavio santykiai bei užtikrinti visos dienos mokyklą, visavertį mokyklos bendruomenės narių bendradarbiavimą bei specialiųjų poreikių tenkinimą, atliekant esamų mokymo įstaigų pastatų griovimą ir naujų mokymo įstaigų pastatų statybą. **Pastatų energetinio naudingumo klasė bus ne mažesnė nei „A++“**.

- Finansinių rodiklių analizės rezultatai rodo, jog grynosios dabartinės vertės investicijoms diskontuoti projekto grynųjų pajamų srautai nepadengia diskontuotų investicijų ir veiklos išlaidų nė vienos iš alternatyvų atveju. Tai reiškia, kad Projektas per Projekto ataskaitinį laikotarpį finansiškai neatsiperka (vertinant viešojo sektoriaus investicijas, pajamas ir išlaidas), nes jis yra socialinis ir nėra generuojantis investicijas atperkančias pajamas.
- **Nors Projektas nėra generuojantis finansinę naudą, jis generuoja ekonominę teigiamą naudą ir jį tikslinga įgyvendinti**. Alternatyvų viešojo sektoriaus socialinės-ekonominės naudos vertinimas atskleidė, jog didžiausia nauda būtų pasiekiama Projektą įgyvendinant Vilniaus m. savivaldybei kartu su privačiu investuotoju. Atsižvelgiant į atliktą pasiūlos ir paklausos analizę bei į tai, jog tokios alternatyvos finansinis atsipirkimas savivaldybei būtų mažesnis, buvo **pasirinkta didesnę ekonominę naudą kurianti I alternatyva.**
- **Pagrindiniai finansinės ir ekonominės analizės rodikliai:**

	I alternatyva	II alternatyva
FGDV investicijoms, Eur	-45 861 623	-47 236 387
FVGN investicijoms 2020 m., proc.	-6,46 %	-6,54 %
FNIS	0,06	0,06
FGDV kapitalui, Eur	-78 620 182	-80 891 783
EGDV (Eur)	12 503 895	11 556 135
EVGN	8,45%	8,12%
ENIS	1,36	1,33

- Projekto įgyvendinimas viešojo ir privataus sektorių partnerystės modeliu yra efektyvesnis ir priimtinesnis dėl:
  - šis modelis nereikalauja didelių viešojo sektoriaus pradinių investicijų;
  - Projekto gyvavimo ciklo veiklų apjungimo (projektavimo, statybų ir nuolatinės priežiūros);
  - konkursų procedūrų kiekio minimizavimo;
  - gerinamos paslaugų kokybės;

- didžiosios dalies su Projektu susijusių rizikų perdavimo privačiam sektoriui, kas savo ruožtu sąlygoja geresnę infrastruktūros kokybę ir geresnę jos priežiūrą.

- Įvertinus preliminarų atsipirkimo vertinimą privačiam investuotojui buvo identifikuotas 7 090 306 Eur savivaldybės metinis mokėjimas už naudojimąsi infrastruktūra (norint pasiekti investuotojo laukiamą grąžą ir užtikrinti Projekto patrauklumą).
  - **Nustatytas privataus investuotojo investicinių lėšų poreikis I alternatyvai įgyvendinti – 58 708 560,13 Eur su PVM.**
- Siekiant vykdyti Projektą, rekomenduojama **atlikti tokius veiksmus:**
  - Suderinti parengtą investicijų projektą su suinteresuotomis šalimis, įskaitant, bet neapsiribojant – VšĮ Centrine projektų valdymo agentūra.
  - Pristatyti Projektą potencialiems investuotojams: organizuojami pristatymo renginiai, rengiamos viešos diskusijos, informacija dalijamasi su nekilnojamo turto plėtros ir statybų asociacijomis (pvz. Lietuvos nekilnojamojo turto plėtros asociacija ir jos nariais, Lietuvos statybininkų asociacija ir jos nariais ir kt.);
  - Tikslinti Projekto apimtį pagal investuotojų ir kitų suinteresuotų šalių pastabas;
  - Parengti privataus investuotojo atrankos konkurso sąlygas;
  - Vykdyti konkursą privačiam investuotojui atrinkti.

Priedas Nr. 1
FINANSINĖ SKAIČIUOKLĖ (teikiama atskiru dokumentu)

Priedas Nr. 2
VPSP RODIKLIŲ SKAIČIUOKLĖ (teikiama atskiru dokumentu)

Priedas Nr. 3
PROJEKTO VPSP KLAUSIMYNAS (teikiama atskiru dokumentu)